

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Slovenščina in nemščina na naših srednjih šolah.

Kdor čita naše dijaške liste, naleti čisto na pritožbe glede nedostatkosti slovenskega pouka. Te ne prihajajo samo iz koroških šol, ampak celo iz Ljubljane, središča slovenskega življa. Nas so sprva osupnile, dokler se nismo poučili natančneje o razmerah slovenskih srednjih šol. Bilo nam pa je jasno takoj od začetka, da ne izvirajo dijaške pritožbe zgolj iz mla-deniškega navdušenja za materinščino, ampak da koreninijo globlje. Da so v resnici upravičene, smo spoznali, komaj smo se začeli zanimati za stvar. Naše srednje šole ravna jo namreč s slovenščino kot mačeha s pastorko. Tu niti ne omenjamo, da je odmerjenih n. pr. na gimnazijah nemščini 27 tedenskih ur, slovenščini pa samo 18, dasi se čuje ravno v naših časih na vseh koncih in krajih zahteva, da se naj goji izmed jezikov v prvi vrsti materinščina. Odločno pa ugovarjamo na tem mestu načinu, kako se postopa po naših šolah s slovenskim jezikom.

Vsled natančnejše pojasnitve tega postopanja primerjamo v naslednjem pouk slovenščine s poukom nemščine. Pri tej pazijo vlada, ravnatelj in nadzorniki vestno na to, da jo poučujejo samo usposobljeni učitelji in da se ti kolikor mogoče malo menjajo. Pouk se nadzoruje in od učiteljev se zahteva najlepših uspehov. Ne zadostuje jim niti 27 tedenskih ur. Od matematikov, geografov, naravoslovcev itd., katerim je na nemških zavodih pouk nemščine deveta briga, zahtevajo pri nas razločno izgovorjavo vseh mogočih samoglasniških nijans, o katerih se trdim Nemcem čisto niti ne sanja. Za slovenščino se pa brigajo nadzorovalni člani našega šolstva po navadi toliko, da povprašajo vsako peto leto v kakem razredu, kako je zadovoljen učitelj z učenci.

Učitelji slovenščine se menjajo vsako leto. Zdaj poučuje matematik, potem geograf, nato kdo drugi, vmes kako leto usposobljen učitelj, ki ima veselje s predmetom, medtem ko je matematiku, geografu itd. pouk slovenščine muka in je vesel, če mine kmalu ura. Dijak občuti to zlasti zato, ker vidi pri nemških urah ogenj in nav-

dušenje za predmet. Odtod dijaške pritožbe, odtod strah pred slovenskim pisanjem pri odraslih, odtod deloma tudi naše nemškutarjenje. V šolah se naučimo nemško misliti in si popačimo še tisto slovenščino, kar je prinesemo s seboj v doma. Učitelji nas seznanijo z ustrojem vseh mogočih jezikov, le domačega ne. Zato nam manjka v življenju gibčnosti v slovenskem izražanju, manjkajo nam izrazi, in čisto naravno je, da se zatekamo tja, kjer smo bolj doma. Odtod slovenski stavki, zabljeni z nemškimi besedami in odstavki.

Bricko je, če pomislimo, da nemškutarimo v javnem življenju vsled vladnih naredb, ob domačem ognjišču pa deloma moramo, ker ne znamo drugače. Rodoljub z dežele govori z ženko v domači hiši slovenski volapük, a ko se poda v slovensko stolico, zbere vso svojo slovenščino, da bi ne delal sramote beli Ljubljani, hodi po ulicah in se čudi: svoj ljubi volapük vidi tu v še lepšem cvetju kot na svojem domu. Njegovo rodoljubno srce se zgraža, ko gre na vlak, kjer se pomeni s sprevodnikom v nemščini in ogovori v vozu vsakega boljšega potnika v istem jeziku. A kmet sedi zraven in je vesel, da je tako bistré glave, da je spoznal prednost nemščine pred slovenščino že takrat, ko ga je učil vaški učitelj »rajtati s tavzenti«.

Zlo se začenja namreč že pri ljudski šoli, kjer se prilagodijo učitelji po nekaj letih življenju in govorici svojega bivališča.

Nikakor ne mislimo tajiti s tem veljave nemškega jezika. Vedno stojimo na stališču, da nam je ta jezik potreben, zdaj morda še bolj nego prej, ker je boj za življenje hujši. Ne moremo pa trpeti, da bi se pripoznavala na naših šolah nemščini kakšna prednost pred slovenščino. Nemci strogo pazijo na učitelje svojega jezika, isto zahtevamo mi za slovenščino. Pred dvema letoma je bilo razpisano na ljubljanski realni mesto za nemščino. Takrat se je zglašil slovenski prosilec s pričevalom dunajsk. vseučilišča. Pa kaj so mu rekli? »Würden Sie sich überhaupt trauen, in den oberen Klassen Deutsch zu unterrichten?« so ga vprašali isti ljudje, katerim se ne zdi nič čudno, da poučuje na nemški gimnaziji v Ljubljani Pucsko slovenščino.

Vsa ljubljanska realka ima samo eno učno moč za slovenščino, medtem ko ima za nemščino štiri. Pa dosti bolje ni niti na

naših gimnazijah, kjer poučujejo po naših informacijah v višjih razredih klasični filologi slovenščino. In proti takemu zastavljanju našega jezika smo odločno!

NAJNOVEJŠE POLITIČNE VESTI.

Proti brezverskemu profesorju Wahr-mundu.

Inomost, 16. marca. Ob velikanski udeležbi se je vršil tu protestni shod proti profesorju Wahrmundu. Pred zborovalnim prostorom se je zbralo tudi nekaj »svobodomiselcev«, ki so pa bili lepo mirni, ker so se zbal krščanskih množic, ki so dohajale na protestni shod. Mnogo društev je došlo na zborovanje s svojimi zastavami. Zborovanje vodi deželni poslanec Kapfere. Prvi govornik odvnetniški kandidat dr. Luchner izjavja: V Avstriji in v sveti deželi Tirolski je prišlo že tako daleč, da je katoličanstvo brezpravno. Pred sto leti so se borili tirolski kmetje za svojo vero, za cesarja in za domovino. Niso pa prelivali svoje krvi, da zdaj državni zastavljenec, vseučiliški profesor zasmehuje njihovo vero. Če ne nastopi vlada, je dolžnost tirolskega prebivalstva, da si samo izvojuje pravico in pokaže, da ne trpi udarcev z nogo v obraz. Katoliško prebivalstvo naj se tako organizira, kakor so se katol. dijaki. Državni in deželni poslanec Niedrist: »Na zadnjem katoliškem shodu in ob vseučiliški razpravi v državnem zboru smo čuli, kako da se postopa po naših vseučiliških. Tirolski kmetje, ki so se borili leta 1809. za svobodo, bodo zdaj tudi stali v prvih vrstah za versko svobodo. Velika je njihova moč. Na Tirolskem jih je združenih nad 20.000, na stotisoče v celi Avstriji. Dokažejo vladi, če ne nastopi, da je konec potrpežljivosti tirolskih kmetov. Če vlada ne vidi dobro, ji preskrbimo boljša očala. Tirolsko ljudstvo bo v tem boju složno in naj si ošabni vseučiliški profesorji razbijajo svoje glave. Tretji govornik pesnik Willran-Müller naglašja: Vera in nasprotniki si stoje zdaj nasproti kakor svojčas Kristus in Barabas. Zbira med njima moderno brezverstvo. Ne dvomimo, kako izpade izvolitev. O strpnosti govore oni največ, ki jo najmanj vpoštevajo. Tirolsko katoliško ljudstvo pa ne dopusti, da mirno križajo katoliško vero. Ta »nestrpnost« je vprašanje vesti in časti. Boj so začeli nasprotniki lopovsko. Vsi tirolski katoličani nastopijo kakor en

mož, da branijo vero. Shod je sklenil resolucijo, ki protestira proti razžalitvam in psovanjem katoliške vere. Shod protestira, ker se postopa s katoliškimi vseučiliškimi kot z manj vrednimi. Vladi izreka shod nezaupnico, ker ni varovala dostojnosti in ugleda vseučilišč in ni preprečila boja proti katoliškemu svetovnemu nazarju.

Dunaj, 16. marca. Beck je izjavil nasproti poslancu Schrafflu: Ostro obsojam in obžalujem, ker je profesor Wahrmund razžalil po državi pripoznano vero in povzročil, da so katoličani po pravici užaljeni. Svobodomiselno časopisje besni.

Inomost, 16. marca. Svobodomislecii nameravajo kandidirati Wahrmunda, ako odstopi državni poslanec Erler.

Dunaj, 16. marca. Rektor dunajskega vseučilišča dr. Ebner je izjavil, da morajo v Wahrmundovi zadevi nastopiti skupno vsa vseučilišča. Proti discipliniranju Wahrmunda zavzamemo gotovo stališče.

Dunaj, 16. marca. Nemške svobodomiselne počitniške zveze so odposlale profesorju Wahrmundu pismo, v katerem se mu zahvaljujejo za njegovo konfiscirano brošuro proti katoličanstvu, v kateri je kot kak žganjar zabavljajl čez katoličanstvo.

»Živnostenska banka«.

Praga, 16. marca. Ob občnem zboru »Živnostenske banke« so sklenili, da se od čistega dobička, ki znaša leta 1907. 1.971.314 K 39 vin., razdeli med delničarje 5 % dividenda in 1 % superdividenda, to je 12 kron za akcijski kupon.

Drugi podpredsednik češkega deželnega šolskega sveta.

Praga, 16. marca. Tukajšnji nemški listi objavljajo dopis deželnega poslanca dr. Malyja, ki trdi, da se ustanovi drugo podpredsedniško mesto pri češkem dežel-nem šolskem svetu na željo Čehov. Maly trdi, da postopa vlada protipostavno, češ, da predpisuje organizacijo deželnih šolskih svetov državna postava, ki pozna le predsednika in njegovega namestnika v deželnem šolskem svetu.

Kriza v mladočeški moravski ljudski stranki.

Brno, 16. marca. Kriza v moravski mladočeški stranki se je zadnje dni po-ostрила. »Lidove Noviny« izhajajo brez

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

»Odprite ostale skrinje, beli možje,« se je drla Gagool, »tam jih je gotovo še več! Vzemite jih, kolikor se vam zljubi, beli gospodje!«

Na te besede smo začeli odkrivati kamenite pokrove tudi na ostalih skrinjah, in smo najprvo — ne brez čuvstva onečaščenja — vlomili pečate, ki so jih držali.

Hura! Bile so tudi polne, polne do vrha! Vsaj druga je bila; noben zloben da Silvestra ni napolnil kozjih mehov iz nje. Kar se tiče tretje skrinje, je bila samo eno četrtino polna, toda kameni v nji so bili izbrani, nobeden ni tehtal manj kakor dvajset karatov in nekateri so bili veliki, kakor golobja jajca. Nekateri izmed največjih so bili, kakor smo mogli opaziti s tem, da smo jih držali proti luči, nekoliko rumeni, barvasti, kakor pravijo v Kimberleyu.

Cesar pa nismo videli, je bil pogled strašne zlobe, s katerim nas je gledala stara Gagool, ko se je plazila, plazila kakor

kača iz zakladnice in po hodniku proti masivnim vratom iz žive skale.

* * *

Čuj! Krik za krikom se razlega po obokani poti. To je Foulatin glas!

»Oj, Bougwan! Pomagaj! Pomagaj! Skala pada!«

»Izpusti dekle, sicer —«

»Pomagajte! Pomagajte! Z nožem me je!«

Stekli smo po hodniku in luč svetilnice nam je razkrila strašen prizor. Skal-nata vrata so se počasi zapirala; komaj tri čevlje so še od tal. Blizu njih se borita Foulata in Gagool. Rdeča kri teče po tleh, toda pogumno dekle še vedno drži staro copernico, ki se bojuje kakor divja mačka. Oj, sedaj je prosta! Foulata pade in Gagool se vrže na tla, da se kakor kača splazi skozi odprtino pod zapirajočim se kamenom. Že je spodaj — oj, Bog! Prepreno! Prepozno! Kamen jo je zagrabil in ona kriči v smrtnem obupu. Doli, doli, nizdoli prihaja, vseh njenih trideset ton, ki počasi pritiskajo njeno staro telo k tlom. Krik za krikom, kakor ga nikdar nismo čuli, potem zategnjeno grozno hreščanje, in vrata so bila zaprta, ravno ko smo mi po hodniku prihiteli do njih.

Vse se je zgodilo v nekoliko sekundah.

Nato smo se obrnili k Foulati. Uboga deklica je bila zadeta v telo, in videl sem, da ne bo dolgo živela.

»Oj, Bougwan, umiram!« je vzdihnila.

»Splazila se je venkaj — Gagool; nisem je videla — slabo mi je bilo — in vrata so začela padati; nato je prišla nazaj in gledala po poti — videla sem jo prihajati skozi počasi padajoča vrata, zgrabila sem jo in držala, a ona me je z nožem in jaz umiram, Bougwan.«

»Uboga deklica! Uboga deklica!« je tarna Good; ni ji mogel pomagati, sklonil se je na tla in jo začel poljubljati.

»Bougwan,« je rekla čez nekaj časa, »ali je Makumazahn tukaj? Temno prihaja, ne morem videti.«

»Tukaj sem, Foulata.«

»Makumazahn, bodi za trenotek moj jezik, prosim te, kajti Bougwan me ne more razumeti, in predno odidem na drugi svet — bi rada spregovorila nekoliko besedi.«

»Govori, Foulata, vse storim.«

»Povej mojemu gospodu Bougwanu, da — da ga ljubim in da rada umrjem, ker vem, da on ne more deliti svojega življenja s tako, kakor sem jaz: kajti solnce se ne more družiti s temo, niti beli s črnim.«

»Povej mu, da sem čutila včasih, kakor da bi bila ptica v njegovih prsih, ki

je hotela odleteti tja in peti tam. Celo sedaj, četudi ne morem vzdigniti svoje roke in me začenja mraziti, ne čutim, da bi mi srce umiralo; tako polno je ljubezni, da bi mogla živeti tisoč let in bi še ostala mlada. Povej mu, da ga na onem svetu morebiti vidim na zvezdah — preiskati hočem vse, četudi morebiti ostanem še vedno črna in bode on — še vedno bel! Povej mu — ne, Makumazahn, nič drugega. — oj, primi me krepkeje, Bougwan, ne morem čutiti tvojih rok — oh! oh!«

»Umrta je — umrta je!« je rekel Good žalostno in solze so mu tekale po njegovem obrazu.

»Ni se vam treba tako žalostiti radi tega,« je rekel Sir Henry.

»Kaj?« je dejal Good, »kako mislite to?«

»Mislim, da se ji boste tudi vi kmalu pridružili. Človek, ali ne vidite, da smo živi zakopani!«

Dokler ni Sir Henry izrekel teh besedi, nismo mislili na vso grozoto, ki nas je doletela, tako zelo smo bili prevzeti ob smrti uboge Foulate. Toda sedaj smo razumeli. Orjaška skalnata vrata se se zaprla morebiti za vedno, kajti edina glava, ki je poznala njihovo skrivnost, je bila razbita v prah pod njeno težo. Bila so vrata, katerih ni bilo mogoče odpreti razun z dinamitom. In mi smo za njimi — zaprti!

podnaslova: »Glasilo ljudske stranke na Moravskem« in izjavljajo, da so oficialni naslov namenoma izpustili, ker list ni zadovoljen s sedanjo mladočeško politiko na Moravskem.

Proti trgovinski pogodbi s Srbijo.

Iglava, 16. marca. Iglavski kmetje so imeli včeraj shod. Sprejeli so resolucijo, ki protestira proti trgovinski pogodbi s Srbijo, po kateri se uvozi v Avstrijo 30 tisoč zaklanih volov in 60.000 zaklanih prešičev. Nadalje so protestirali proti nameravanemu kanalu Donava-Odra, ki bi koristil le industrijcem.

Za odpuščenega učitelja Konečnyja.

Brno, 16. marca. Češke učiteljske organizacije so dale 10.000 kron nadučitelju Konečnyju, ki ga je odpustil moravski deželni šolski svet iz službe zaradi njegove neučevne agitacije proti katoličanom. V Brnu prirede svobodomislecni shod, na katerem govore Masaryk, dr. Stran-sky in Lissy.

Olomuški črkostavci zagrozili s stavko.

Olomuc, 16. marca. Olomuški črkostavci so sklenili na shodu, da stavkajo, ako se ne izpolni obljuba rajnega združnega predsednika Grvaka, da se izboljša minimalna plača za 2 kroni. V soboto so pričeli olomuški stavci s pasivnim odporom. Listi so imeli zato večurne zamude.

Cesar Viljem in trozveza.

Rim, 16. marca. »Mattino« objavlja razgovor, ki ga je imel leta 1903. nemški cesar Viljem s senatorjem vojvodo Andria. Dasi je Viljem dovolil, da se razgovor objavi, so to opustili iz političnih razlogov. Cesar in vojvoda sta se razgovarjala o francoski politiki v Maroku in o stališču Italije nasproti trozvezi. Viljem se je izjavil, da simpatizira in da je italijanski prijatelj. Vojvoda je nato rekel Viljemu: »Da ni trozveza v Italiji več tako priljubljena, kakor prej, ni vzrok stališče, ki ga zavzema nasproti Italiji Nemčija, marveč avstro-ogrsko politika na Balkanu.« Vojvoda je rekel Viljemu končno: »Veličanstvo! Pomagajte, da dobi Italija svoje pravice in vsi Italijani bodo blagoslovljali mogočno Nemčijo!« Viljem ga je pogledal, mu položil roko na ramo in mu rekel: »Prepričani bodite, da Avstrija ne misli na Albanijo.« Na Tittonijevo željo je vojvoda Andria zdaj objavil ta razgovor.

Nemčija in Italija.

Berolin, 16. marca. »Nordd. Allg. Zeitung« piše o Tittonijevem govoru, da je razpršil vsa poročila inozemskih listov, ki so poročali o nesporazumljenju med Avstrijo in Nemčijo.

Rodbinska žaloigra na španskem dvoru.

Pariz, 16. marca. »Le Journal« poroča iz Madrida: Infant don Alfonz Bourbon-ski, ki je vložil proti svoji soprogi princesinji Tomaze tožbo za ločitev zakona, je prosil sodišče, da naj internirajo soprogo v blaznici, ker mu je grozila že z boddalcem. Čuje se, da internirajo princesinjo v samostanu, dokler se ne reši zakonska ločitev.

Avstrijski pomorski častniki na Španskem.

Madrid, 16. marca. Madrid so zapustili in odpotovali v Barcelono konteradmiral pl. Ziegler in njega dva spremljevalca častnika.

Onemeli smo stali ob Foulatinem truplu. Vsa močatost, se je zdelo, da nas je zapustila. Bili smo žrtve počasne, a gotove nesrečne smrti. Sedaj nam je bilo vse jasno. Gagool nam je že od početka pripravila to past. To bi bilo zanjo in njen hudobni duh se je že veselil vzpričo misli, da bi oni trije beli možje, katere je iz neznanih vzrokov vedno sovražila, počasi umirali lakote in žeje ob zakladih, po katerih so tolikanj hrepeneli. Sedaj sem razumel njene porogljive besede, da naj jemo in pijemo dijamante. Morebiti je nekdo poskusil ravno tako storiti z ubogim starim donom, ker je popustil vrečo polno draguljev.

»Hitro treba na delo,« je rekel Sir Henry hripavo, »svetilka bo kmalu ugasnila. Poglejmo, ako morebiti najdemo pero, ki vzdiguje skalo.«

Z obupno odločnostjo smo planili po konci in stoječ v mlakuži krvi, smo začeli tipati gori in doli po vratih in straneh hodnika. Vendar nobenega gumba ali peresa nismo mogli najti.

»Bodite prepričani,« sem rekel, »da ne deluje od znotraj; v tem slučaju bi se Gagool ne bi upala zlesti pod kamen. Ravno ker je vedela o tem, je poskusila priti skozi.«

»Na vsak način,« je rekel Sir Henry s trdim nasmehom, »plačilo jo je hitro doletelo; njena smrt je bila skoro tako stra-

Pekovska stavka v Milanu.

Milan, 16. marca. Ker ne dovolijo pekovskim pomočnikom v tednu en prosti dan, je sklenilo 2000 pekovskih pomočnikov, da prično stavkati. Mesto je preskrbljeno s kruhom le za en dan.

Zaprtili uredniki v Rusiji.

Peterburg, 14. marca. Policija je odredila v uredništvu nekega tukajšnjega liberalnega lista preiskavo, konfiscirala več rokopisov in dva urednika zaprla.

Svečenik Petrov izgnan.

Bivši svečenik Grigorij Petrov je 11. t. m. ob deseti uri dopoldne došel v Peterburg iz Jasnaje Poljane, kjer je obiskal Tolstega. Že ob 11. uri je prišel k njemu policijski častnik ter ga pozval, da zapusti Petrograd tekom dveh dni. Ako tega ne stori, se ga s silo izžene.

Dvoboj med generaloma Fockom in Smirnovom.

»Kolokol« poroča, da pride do dvoboja med generaloma Fockom in Smirnovom. Smirnov se je ponovno žaljivo izrazil o vojaškem delovanju Focka v Port Arturju. Radi tega je ta poslednji pozval Smirnova na dvoboj. Smirnov se je načelno izjavil proti dvoboju, vendar se odzove pozivu. Dvoboj se bo vršil baže na pištole in sicer v razdalje 15 korakov.

Z Balkana.

Rim, 16. marca. Slovesno so pokopali včeraj dopoldne poveljnika makedonskega orožništva generala Degeorgis pašo.

Sredec, 16. marca. Za koncesijo proge turška meja-Kumanovo poprosi najbrže kak inozemski konzorcij.

Sredec, 16. marca. Topniška tvornica Arnistrong ustanovi na Bolgarskem tvornico topov.

Carigrad, 16. marca. Nevarno je obolel angleški poslanik O'Connor.

Cetinje, 16. marca. Črnogorska vlada zahteva, da se izpelje železnica Donava-Jadransko morje skozi Črnogoro do Bara.

Parnik v ognju.

Parnik »Providence« na poti v New York je zgorel. Potnike, 600, so vse rešili na neki parnik, ki se je slučajno nahajal v bližini.

Ukradena zakonska pogodba kitajskega cesarja.

V neki južnonemški vasi so našli 4 metre kitajske svile, pokrite s črkami. Dognali so, da obsega svila zakonsko pogodbo sedanjega kitajskega cesarja. Pogodba je bila najbrže ukradena ob bokerskih nemirih. Kitajsko poslaništvo posreduje, da dobi pogodbo.

BALKAN.

Turčija podaljšala mandate reformnim organom.

Turčija je naznanila vevlastim, da podaljša mandate vsem reformnim činite-ljem do 12. julija 1909.

Proti bolgarskim četam.

V Kósrúluju so prijeli ob neki hišni preiskavi dva bolgarska vstaša, enega pa, ki se je branil, usmrtili.

Proti neodvisnemu časopisju v Rumuniji.

Rumunski notranji minister Bratianu je ukazal, da morajo oblasti zapleniti vse neodvisne liste, ker hujskajo kmete.

šna, kakor bode najbrže naša. Z vrati ne moremo storiti ničesar; pojdemo nazaj v zakladnico!« Obrnili smo se in odšli in pri tem sem opazil pri nedovršeni steni hodnika jerbas živeža, ki ga je nosila uboga Foulata. Vzel sem ga in nesel seboj v to vražjo zakladnico, ki je imela biti naš grob. Nato smo se vrnili in spoštljivo priresli seboj Foulatino truplo ter je položili pri zabojih z zlati na tla.

Vsedli smo se in naslonili svoje hrbte na one tri skrinje z neizmernimi zakladi.

»Razdelimo si živež,« je rekel Sir Henry, »da bomo imeli kolikor mogoče dolgo.« In storili smo tako. Na vsakega izmed nas, smo računali, bi prišli štirje zelo majhni deli, s katerimi bi mogli živeti nekoliko dni. Razun biltonga in posušene divjačine smo imeli dva vrča vode, katerih vsak je držal dva in pol litra.

»Sedaj,« je rekel Sir Henry, »ejmo in pijmo, kajti jutri umrjemo.«

Zavžili smo vsak košček biltonga in popili nekoliko vode. Ni potreba omeniti, da nam ni posebno dišalo, četudi smo bili zelo lačni. Vstali smo in začeli sistematično preiskovati stene naše ječe v nadi, da se nam morebiti posreči najti kak izhod; in skrbno smo tolkli po stenah in po tleh. Delo naše je bilo brezuspešno.

Svetilka je pojemala. Olje je skoro izgorelo. (Dalje prih.)

VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE NA BOLGARSKEM.

Sofija, 14. marca. Avstrijski poslanik je izročil ministru za zunanje zadeve noto v zadevi dveh vseučilišnih profesorjev iz Avstrije, katere je vlada svoj čas, ko je spodila iz vseučilišča svoje profesorje, poklicala v Sofijo, zdaj pa, ko se je sporazumela s svojimi bivšimi profesorji, jih odslovila.

RUSKE LADIJE USTAVILE TURŠKE LADIJE.

Berolinski »Tageblatt« poroča iz Carigrada: Glasom vesti, ki pa niso še potrjene, so ruske vojne ladje v Črnem morju ustavile dve vojni ladji s turško zastavo, ki sta vozile vojni material, namenjen v Erzerum, in sicer pod pretvezo, da se ladje nahajajo v ruskih vodah.

RAZNE POLITIŠKE NOVICE.

Nemški kancler Bülow ne bo spremljal nemškega cesarja v Benetke. Navzoč tudi ne bo ob Viljemovem obisku našega cesarja. — Norveška vlada je podala kralju odstavko, ki jo je kralj sprejel.

Dnevne novice.

+ Cesar bolan. Cesar boleha že več dni na prehlajenju. V četrtek se je kljub temu peljal iz Schönbrunna na dvor, kjer je delil avdienco. Zdravnik je svetoval cesarju, da naj opusti vožnje iz Schönbrunna, a vladar ga začetkoma ni ubogal. Cesarjev katar se razvija normalno. Glas je hripav. Cesar mora ostati v sobi. Ruskega velikega kneza Sergija zaradi svoje boleznii ni mogel osebno sprejeti na kolo-dvoru. Sprejel ga je nadvojvoda Franc Ferdinand. Sergij vsled cesarjeve boleznii ni bil sprejet na dvoru in ga je cesar zaslišal v posebni avdienci. Tudi je bil prirejen v Schönbrunnu njemu na čast v soboto dejeuner.

+ Slovenska šola v Aleksandriji. Z Dunaja: Čitateljem »Slovenca« je znano, da Slovenci in Hrvatje v Aleksandriji vzdržujejo slovensko ljud. šolo, ki jo vodi Slovenec p. Benigen Snoj in Hrvat dr. vitez Wolf. Stroški za šolo pa so toliki, da jih jugoslovanska nasebina sama ne more dalje zmagati. Ker je avstrijski konzulat celo nasprotoval slovenskemu poduku in ga je hotel nadomestiti z italijanskim, je bila že skrajna nevarnost, da sploh neha slovenska šola in da se potuji slovenska mladina. Da se to ne zgodi, sta delegata dr. Šusteršič in vitez Vuković posredovala pri ministru za vnanje posle, baronu Aehrenthalu, naj bi avstroogrski konzulat v Aleksandriji gmotno in moralno podpiral šolo jugoslovanske nasebine. Minister je obljubil, da hoče ustreči izraženi želji. Z ozirom nato je dalmatinski delegat vitez Vuković v zadnjem zasedanju avstrijske delegacije predložil in utemeljeval naslednjo resolucijo: »Avstrijske šole, posebno tam, koder so mnogoštevilne avstrijske nasebine, vzbujajo in krepé ljubezen naših državljanov do domovine. Vsled pomanjkanja potrebnih šol osobito v vzhodnih deželah, koder je tako različna omika in je le malo evropskih šol, je velika nevarnost, da se raznarodijo naši rojaki. Nemčija, Italija in Francija žrtvujejo vsako leto mnogo denarja za svoje šole v tujini, dočim naša država nima niti novčiča v proračunu. Pa tudi bolnišnice in druge dobrodelne naprave so potrebne za avstrijske državljane, ki žive v tujini. Z ozirom na vse to naj ukrene skupno ministristvo za vnanje posle, da bodo avstrijski konzulati podpirali in pospeševali šole, bolnišnice in druge dobrodelne zavode za avstrijske državljane, ki žive v tujini. V ta namen naj vlada postavi v proračun primerno svoto.« — Bodoče leto že ute-gne ministristvo za vnanje posle nakloniti šoli naših sorojakov v Aleksandriji primerno podporo. Naš dunajski poročevalec pa je izvedel iz prvega vira, da mora šola prenehati, ako v najkrajšem času ne dobi primerne podpore, s katero bi vsaj deloma mogla plačati stanarino. Slovenci imamo sicer že mnogo prostovoljnega davka za narodno šolstvo, vendar upamo, da se imovitejši rodoljubi spomnijo tudi slovenske nasebine, ki je v nevarnosti, da se se utopi v tujem morju. Darove sprejema naše upravništvo ali pa g. p. Benigen Snoj, frančiškan, in g. dr. vitez Wolff, advokat v Aleksandriji, Rue Port Est.

+ Važno za Slovence, ki iščejo kruha po velikih mestih. »Slovenska krščansko-socialna zveza« izda izkaznice, na katerih bodo oni, ki iščejo službo na Dunaju, Gradcu, Trstu, Pulju, Ljubljani, Gorici, Celovcu in večjih industrijskih krajih, našli naslove naših društev, shajališč somišljenikov, zavetišč in priredb naše organizacije. Potrebna navodila dobe naša društva in župni uradi.

+ Za zmago se kregajo. Frankov »Glas« se hvali, da je zmagal na Goriškem

on, Gabršček pa piše, da je zmagal liberalizem. Agrarni kolovodje sicer pravijo, da nimajo z Gabrščekom nobene zveze. Kako pa je potem to, da vsi slovenski liberalci le Gabrščeku telegrafirajo čestitke, da so zmagali Franko, Križnič in Strekelj? Strekelj je opetovano izjavil na javnih shodih, da je naprednjak in da ostane pri liberalni stranki. Če agrarci niso liberalci, zakaj so Streklja kandidirali? Če Gabršček vpije, da je zmagala napredna misel, zakaj agrarci proti temu ne ugovarjajo, če niso liberalci? Naj vendar odgovore agrarci na ta vprašanja! Župan Hribar je Gabrščeku čestital k »zmagi napredne stranke na Goriškem«. Kje je kaj govora o agrarcih?

Z osebnimi napadi grozi »Gorenjec«. Predno začne, naj se spomni na Sp. Šiško.

+ Dr. Josip Frank, dosedanji vodja Starčevičeve stranke prava, zapusti, kakor javljajo »Novosti«, popolnoma politiško polje ter odpotuje v Italijo.

+ Istrski deželni zbor. Sobotne prve seje deželnega zbora istrskega se je udeležil tudi virilist škof Flapp. Ker sta poslanca dr. Bennati in profesor Spinčič dala ostavko kot člana odseka za volivno preosnovo, izvolilo se jima je za naslednika dr. Ventrella in profesorja Kosuliča. Namesto odstopivšega konta Becicha imenovali so dr. Scampicchia za člana uprave kreditnega zavoda in podravnatelja istega zavoda. V komisijo za proučevanje občinskega in volivnega reda za Pulj sta izvoljena s hrvaške strani dr. Laginja in dr. Stanger. Razdelil se je načrt deželnozboreske volivne reforme.

+ Volivna preosnova za Pulj. Po vladni predlogi bi puljski občinski odbor imel pet volivnih razredov, od katerih bi volili prvi štirje razredi po 8 odbornikov, zadnji razred pa 4, skupaj 36 odbornikov. Poslovna doba občinskega odbora bi trajala štiri leta. Glede prvih treh volivnih razredov veljajo predpisi istrskega občinskega volivnega reda. Četrty volivni razred je sestavljen iz v dejanski službi nahajajočih se vojaških (mornariških) uradnikov. V petem volivnem razredu volijo vsi moški avstrijski državljani, stari nad 24 let, ki bivajo vsaj tri leta v Pulju in nimajo volivne pravice v katerem prvih štirih razredov. V tretjem in petem volivnem razredu se voli v dveh volivnih okrajih: prvi obstoji iz mesta samega ter iz po večini italijanskih davčnih občin Fasana, Galežan in Fišan. Hrvaške davčne občine, oziroma kraji Altura, Navran, Lobo-vik, Ližnjan, Medulin, Montič, Peroj, Pomer, Premantura in Štinjan tvorijo drugi volivni okraj. V tretjem volivnem razredu bo imel prvi volivni okraj tri, drugi pa pet odbornikov. V petem volivnem razredu voli vsak volivni okraj po dva odbornika. Glasuje se z glasovnicami, torej tajno. Občinski svet bo sestavljen iz župana, podžupana in štirih svetovalcev. Ves občinski odbor voli župana in podžupana; svetovalce volijo prvi štirje volivni razredi, vsak po enega. Volitev župana in njegovega namestnika mora potrditi cesar. Za obremembo občinsk. premoženja nad 10.000 K bo poleg odobrenja dežel-nega zbora oziroma odbora tudi treba najvišje sankcije.

+ Protestni shod proti preganjanju organizatorjev državnih uslužbencev. V soboto večer so zborovale v Trstu strokovne organizacije, da protestirajo proti discipliniranju predsednika in podpredsednika organizacije državnih uslužbencev, ker sta predsedovala shodom poštnih uslužbencev pred lanskim pasivnim odporom. Poročevalec je bil socialni demokrat poslanec Pagnini, ki je prav brez potrebe napadal slovenske uslužbence v svobodni luki, katerim da je dovoljena narodna propaganda itd. Sprejeli so resolucijo, v kateri zahtevajo službeno pragmatiko, protestirajo proti preganjanju organizatorjev in sklenejo, da se ima v kratkem vršiti javen shod vseh organizacij, ki bo sklepal o nadaljnjem postopanju v tem vprašanju. Naložilo se je poslancu Pagniniju, da resolucijo priobči namestniku.

+ Ministra dr. Fiedler in dr. Der-schatta odpotujeta ta teden v Trst. Tudi več ministrskih poročevalcev potuje z njima v Trst.

— Nov zvezek gledaliških iger ima »Slovenska krščansko-socialna zveza« že pripravljen in izide v kratkem.

— Slovenska kulturna jubileja. Slovenska šola pri Sv. Jakobu pri Trstu bo slavila letos dvajsetletnico obstanka. V šolskem letu 1893/94 je bil otvoren peti razred, tako da je bila to prva slovenska petrazredna šola na Primorskem. Desetletni jubilej praznuje letos zavod sv. Nikolaja v Trstu.

— O boleznii grofa Ivana Harracha prihajajo zadnje dni le povoljna poročila. Operacija abcesa na hrbtu se je posrečila.

— Zakaj tržaški volivni red in mestni statut nista dobila sankcije? Tržaško namestništvo je z dopisom z dne 12. t. mes.

Štajerske novice.

Š Slovensko akademsko društvo »Zarja« v Gradcu je sestavilo 13. sušca t. l. za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik iur. Ivo Česnik, podpredsednik cand. iur. M. Malnerič, tajnik iur. P. Rupnik, blagajnik iur. V. Polak, knjižničar iur. N. Oberman, gospodar med. A. Arnshek.

Š Mrtvega so našli v Waltenbachu ljubanskega gostilničarja Luko Sernovešchniga. V vodo je skočil, ker je bil bolan.

Š Dovoljenje rudo slediti sta dobila od c. kr. okrožnega rudarskega urada v Celju gg. Viktor Scheicher, podjetnik v Celju in Urban Kozelj, trgovec v Hrastniku, v področju celjskega rudarskega urada.

Š Zaprlj so v Mariboru 20-letnega Franc Sorko iz Sv. Urbana pri Ptujju, katerega je okrajno sodišče v Mariboru že dalj časa iskalo radi goljufije.

Š Neznano kam je izginil iz Ljubna gostilničar Sernoveršnik. Pogrešajo ga že od 31. januarja. Domnevajo, da je izvršil samomor.

Š Mrtvega so našli 67letnega nadpaznika finančne straže Matija Drobnaka z rano na seneh. Ker so pri njem našli le tri vinarje, so sumili zločin. Raztelesenje je pokazalo, da je Drobnak, ki je zelo ljubil alkohol, umrl nenadne naravne smrti. Poškodbe na glavi je dobil le slučajno, ko je padel.

Ljubljanske novice.

Ij Korno poveljstvo v Ljubljani. Iz popolnoma zanesljivega vira se nam poroča, da je povsem gotova stvar, da se premesti v Ljubljano korno poveljstvo. Izšla je že tozadevna naredba višje vojaške oblasti, v kateri so obsežena navodila za predpriprave. To popolnoma verodostojno poročilo iz zasebnega, iz Gradca dosepelega poročila, glasom katerega je menda že pred dvema dnevi došla tozadevna naredba ljubljanskemu vojaškemu postajnemu poveljstvu. Ni več dvoma, da dobimo v doglednem času v Ljubljani korno poveljstvo.

Ij Vojaške vesti. Korni poveljnik fml. Oskar Potiorek se pripelje jutri popoldne v Ljubljano in se nastani v hotelu »Union«. — Novi divizionar fml. Karol pl. Lang se je v soboto pripeljal v Ljubljano. Začasno stanuje v hotelu »Union«. — Fml. Oskar Dillmann pl. Dillmont je s svojo rodbino odpotoval v Opatijo.

— Umrla je včeraj gospa Marija Bergant, posestnica in zasebnica. Pogreb je bil danes. Blago raniko priporočamo v spomin in molitev vsem znancem.

Ij Umrla je spoštovana mesarica na Poljanah gospa Lucija Janežič. N. v m. p.!

Ij Redni občni zbor pomočniškega zbora gremija trgovcev se je vršil v nedeljo popoldne v Merkurjevih prostorih. Namesto odsotnega načelnika g. Tekavčiča je otvoril zbor g. Škerbinc, ki je pozdravil navzoče, zlasti g. magistratnega svetnika Šeška. Prebere se zapisnik zadnjega občnega zbora in se odobri. Tajnik g. Volk poroča o delovanju pomočniškega zbora sledeče: Nedeljski počitek se je dosel; kjer se krši, so to krivi člani sami, ker to ne javijo pristojni oblasti. G. Mejač je v trgovski zbornici samo stavil predlog, naj deželna vlada vpliva na vlade sosednjih dežel, da se tudi po drugih stolnih mestih uvede nedeljski počitek. Glede na omejitve števila vajencev je gremij trgovcev odgovoril, da bo po možnosti to upošteval pri preuredbi pravil, ki se bodo postavila na podlagi novega obrtnega reda. Dalje je pomočniški zbor stavil predlog, naj bi se trgovine z jestvinami odpirale ob 7. uri zjutraj, zapirale ob 8. uri zvečer, po zimi ob 7. uri. Trgovine vseh drugih strok pa naj bi se odpirale ob pol 8. uri zjutraj, zapirale pa ob 7. uri zvečer. Gremij trgovcev je odgovoril, da je taka ureitev mogoča le postavnim potom. Da pa je taka ureitev tudi gremiju mogoča, dokazuje pred kratkim v Gradcu in v Trstu vpeljana ureitev delavskega časa, ki se je izvršila sporazumno s šefi. Razven tega je v novem obrtnem redu, ki določa, da imajo gremijalni zbori sami pravico urediti in določiti čas odpiranja in zapiranja trgovin. Na gremijskem občnem zboru je odposlanec Škerbinc omenjeni predlog prav toplo podpiral, vendar gremijski občni zbor ni sprejel predloga. Sklenil je pa, da se bo na prihodnjem izvanrednem občnem zboru, ki bi se imel vršiti jeseni, stvar spravila na dan. Ta obč. zbor pa je iz neznanih vzrokov izostal. Zato je poslal pomočniški zbor okrožnice na galanterijske in modne trgovine glede odpiranja in zapiranja. Vse trdke so se izjavile zadovoljne, ako sprejmejo predlog vsi trgovci. Edina trdka Kenda je odgovorila, da ustreže le pod pogojem, ako se doseže, da zapirajo svoje trgovine ob 7. uri tudi črevljariji. Sodbo o tem prepustimo drugim. Dalje je vlada predložila državnemu zboru načrt za ureitev službenih razmer med

močniki druoih pekarij so se s temi izjavili solidarnim ter so grozili, da prenehajo z delom, ako se zaprtih ne izpusti na svobodo. Ob 11. uri zvečer so jih izpustili iz zaporov. Moister Kauschek je vse odpustil.

— Parobrod zaplenjen. Nedavno je priplul v reško pristanišče nemški parnik »Filadelfija«. Na Reki se je vseh 28 mornarjev izkrcalo, ker da nočejo dalje služiti, češ, da je pretekla pogodbeni doba. Zahtevali so plačo, skupaj 11 tisoč kron. Kapitan Viera ni hotel zaslužka izplačati, marveč se je podal k odvetniku, da bi zadevo rešilo sodišče. Reški sodni dvor je dal »Filadelfijo« zapleniti, dokler mornarji ne dobe svojega denarja. Nemški konzul je sicer protestiral proti tej sodni naredbi, a brez uspeha.

Izpred sodišča.

— Izpred tržaškega porotnega sodišča. Dne 12. t. m. se je vršila pred sodnim sodiščem v Trstu obravnava proti Ivanu Vukeliču iz Drage. Obtožen je bil da je ubil l. 1904 na Opčinah nekega Franca Decima, delavca na Bohinjski železnici, doma iz Rovereta. Ubijalec je izginil. Edini sled je bila neka čepica, na podlagi katere so iskali zločinca štiri leta in končno zaprl Vukeliča na Koroškem. Vukelič je tajil ter izjavil, da še nikdar ni bil na Opčinah. Priče niso izpovedale nič obremenjevalnega. Porotniki so krivdo z 9 glasovi proti trem zanikali, vsled česar je bil Vukelič oproščen. — Dne 13. t. m. se je vršila obravnava proti Blažu Ivančiču radi zločina uboja. Obtožnica naglašja, da je Ivančič pri plesu, ki je bil 30. julija 1905 v Colu pri Repentabru železniškemu delavcu Josipu Giarechetto vrغل v glavo kozarec za pivo s tako močjo, da je Giarechetto vsled poškodbe čez tri dni umrl. Obtoženec se je vmešal v pretep med pokojnikom in Josipom Guštinom, oziroma je hotel pretepača ločiti. Nato se je Giarechetto spravil nanj. Ivančič priznava, izgovarja se pa, da se je le branil. — Po tem dogodku je Ivančič izginil in šele 17. novembra so ga aretirali v Brežah na Koroškem, ko je ranil s kozarcem v pretepu natakarka Fürsta. — Porotniki so zanikali vprašanje glede na uboj v slučaju Giarechetto in glede na lahko telesno poškodbo v slučaju Fürst. Potrdili so pa v obeh slučajih prestopke proti telesni varnosti. Ivančič je bil nato obsojen v tri mesečni strogi zapor z enim postom in samotno celico.

Š Porotne obravnave v Mariboru. 13. t. m. so se imeli zagovarjati pred porotnim sodiščem v Mariboru 28letni Alojzij Finschger, bivši pisarniški pomočnik pri pujskem okrožnem sodišču, iz Št. Lovrenca; 27letni Ignacij Marinič, bivši pisarniški oficijant pri sodišču v Ptujju in 26letni Karol Wesjak, bivši pisarniški pomočnik istotam, sedaj privatni uradnik v Gradcu. Vsi trije so bili obsojeni radi zločina uradnega poneverjenja, Finschger in Marinič še vrh tega prestopka goljufije. Porotno sodišče je obsodilo Finschgerja v strogi zapor treh tednov, Mariniča v strogi zapor enega tedna, Wesjak je bil oproščen. — 14. t. m. je stal pred porotniki 22letni pohabljeni Janez Plavček, hlapec v Samarko, radi uboja. Obsojen je bil v dve in polletno težko ječo. — Istega dne se je imel pred porotniki zagovarjati radi uboja 21letni v Vojtini rojeni Janez Laznik. Laznik je bil obsojen v tri in polletno težko ječo.

Izpred porotnega sodišča v Rovinju.

Roparji obsojeni. V malem istrskem mestu Rovinju se je izvršil pred nekaj meseci uprav velikomesten zločin. Ob eni uri ponoči so vlomili trije našemljeni moški v liho gospe Morin, soprage komisarja finančne straže, jo privezali na posteljo ter ji zamašili usta. Nato so pobrali vse, kar ni bilo ravno z žebli pribito. Med tem se je na ulici zbralo več ljudi, katerih so se tolovaji ustrašili. Tekli so torej zopet navzgor po stopnicah, da bi se skrili. Prestrašena gospa je mislila, da jo gredo ubiti; napela je vse sile, da raztrga vrvi, kar se ji je po velikem trudu posrečilo. Da bi se rešila pred hudodelci, skočila je skozi okno drugega nadstropja na cesto ter se težko poškodovala. Tolovaji so ušli. Še isto noč pa je policija prišla tri osebe, ki so se ji zdele zelo sumljive. Ta trojica je stala zadnje dni pred porotnim sodiščem v Rovinju. Pišejo se: Fran Visković, 20 let star, Anton Silič, 24 let star, oba dninarja, in Martin Hrovatin, 28 let star, zidar, vsi iz Pulja. Vsi trije so tajili. Gospa Morin je spoznala v Viskoviću moškega, ki jo je bil privezal na posteljo ter stal pri njej z odprtim nožem. Razprava je doglala, da proti Hrovatinu ni zadostnih dokazil, vsled česar je bil oproščen. Visković in Silič sta bila obsojena vsak v 16 let težke ječe.

nim imenom Karlinger vabil rojake v Salamanco in jih za poslani denar ogoljufal. Doslej so o njem le toliko dognali, da je v Ljubljani dalj časa hodil v gimnazijo in da je v Ameriki nekaj nad eno leto dni.

— Kolajno za 40-letno službovanje je dobil v Trstu včeraj težak Jernej Vičič, rodod iz Postojne, ki je že 40 let uslužben pri tvrdki Rothermann & Engelmann. Kolajno mu je izročil sam namestnik princ Hohenlohe.

— Vojno brodovje pred Trstom. V petek popoldne se je v tržaškem pristanišču usidralo deset avstro-ogrskih visokomorskih torpedovk, križarica »St. Georg« in prevoznica ladja »Pelican«.

— Imenovanje. Naučni minister je ravnatelja državne ljudske šole v ulici Fontana v Trstu, Adolfa Brunnelechnerja, povišal »ad personam« v VIII. razred.

— Od električnega stroja ubit. V Moon Run Pa. v Ameriki je med delom zagrabil električni stroj 24 let starega Slovenca Franc Kržičič in ga na mestu umoril.

— Umrl je v Gorici fzm. baron Deggenfeld. — V Tržiču na Gorenjskem je umrl kavarnar Ivan Kukar.

— Važno za kolone. Po prizadevanju poslanca Fona in laških krščansko-socialnih poslancev bo vlada poslala na Goriško svojega posebnega zastopnika, da preuči kolonstvo. Iz tega je razvidno, da naši poslanci ne delajo le v besedah, ampak tudi v dejanju.

— Liberalne surovine. Iz Metlike se nam piše: Bog sam zna, kdaj bode naše metliške naprednjake pamet srečala! Ti ljudje so se z logiko skregali. Ne mislijo niti pečenj daleč. Nas poštene ljudi pa zaničujejo, sovražijo in preganjajo! Ker se ne morejo nad poštenimi ljudmi, pristaši S. L. S. tukaj znesti na drugi način, so se na »pust« na ta način, da so kmetijskega društva poslovdodjo na cesti z jajci napadli. — Dalje so na deski napisana nosili imena vodilnih mož naše S. L. S. — Da, ti vam so trn v peti, ker so značajni, odločni in pošteti za ljudstvo in za vse dobro goreči. Kaj ne, da je tako!? Metlika se pač slabo pripravlja za Belokranjsko železnico in postajo, katero hočejo imeti vsak po svoji želji, če zaničuje najbolj vplivne može, kot je g. Šuklje! — Sram bi vas moralo biti. — Čujemo, da je napadeni poslovdodja radi varnosti drugih moral okr. glavarstvo opozoriti, da čuva, da se ne pripeti gradaški slučaj in še kaj hušega, kar bi ne bilo v čast Metliki. — Prihodnjič kaj več.

— V proslavo šestdesetletnega vladanja ljubljenege vladarja novo ustanovljenemu »društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb« v sodnem okraju žužemberškem pristopila je kot ustanovnica gospa Louisa Föderan pl. Föderansperg z zneskom 200 kron. Z ozirom na plemeniti namen društva je le žeteli, da bi blagodušna gospa našla več posnemovalcev.

— Z Dobrave pri Kropi se nam piše: Srce nam je zadrželo, ko je zagrnil grob telesne ostanke dne 9. t. m. v Otočah umrlega učiteljskega pripravnika Ignacija Grobovšek. Solza nam je kanila na grob, kamor je tirala tako mlado žrtev »božja dekla, blede smrt.« Umrli Ignacij, naš rojak, ki je uprav izpolnil 19. leto, je bil tihega značaja, ponižen in tako ljubezniv, da se je omilil vsakemu, kdor ga je poznal. Vestno se je pripravljalo za težavni učiteljski stan in večkrat potopil piscu teh vrtic, da bo izgubil radi boleznijo leto. . . In zdaj je izvršil vse študije za dolgo večnost in upamo, da prav dobro. Nedolžen, kakor je bil, je svojo žalostno mater — bolan do smrti — tolažil tako milo: Ne jokajte mama; kaj pa bi bilo, če bi bil hudoben postal. Tako more tolažiti le — angelj! Zato imamo trdno upanje, da so se nebeščani veselili ob njegovem veličastnem pogrebu, katerega so poveljali rajnika sošolci gg. pripravniki — do 30 jih je bilo poleg enega g. profesorja — s prelepim petjem pred hišo in ob odprtem grobu. Zato proč žalost, kadar se nebese odpro!

— Pozor pred agentom. Po Istri slepari neki poljski jud, agent tvrdke H. Schipper iz Monakovega ter ponuja perilo, ki ni vredno niti tretjino denarja, ki ga stane.

— Jubilejne krone potegnejo iz prometa. Z Dunaja javljajo, da se bo jubilejske krone takoj po jubilejski slavnosti potegnile iz prometa, in sicer zaradi tega, ker so pri kovanju po neki pomoti izpustili lovorjev venec ob vladarjevi glavi.

— Tržaške ljudske knjižnice. Štiri javne knjižnice tržaške je tekem zadnjega tedna obiskalo 11.147 bralcev. Izposodilo se je v isti dobi 1940 knjig.

k Pekovski štrajk v Beljaku. Vsled različnih vzrokov, zlasti pa, ker je pekovski mojster Kauschek nekega starega pomočnika po izjavi drugih pomočnikov preveč »izrabljal«, so delavci zadnji četrtki prenehali z delom. Pogajanja s stavkujočimi niso imela nobenega uspeha in tudi ni nič pomagalo, ko so taiste vsled odredbe obrtnega komisarja zaprli. Po-

naznanilo predsedništvu deželnega zbora razloge, zakaj nista bila sankcionirana volivni red in mestni statut, kakor ju je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju. Kar se tiče statuta, je v istem bilo premalo poskrbljeno za državno nadzorstvo; manjkala je odločba, da zamore vlada v prenešenem delokrogu na stroške občine dati izvršiti potrebna dela, ako bi občina ne storila svoje dolžnosti. Novi statut se tudi ni oziral na dejansko stanje, da se je politične zadeve vzelo občini in poverilo »c. kr. namestništvu svetovalcu v Trstu«. Deželnemu odboru se je odkazal obširen delokrog, preveliko moč, po zgledu dunajskega statuta; toda razmere na Dunaju in v Trstu so različne že z ozirom na število prebivalstva. Manjšina bi potemtakem ne imela nobenega vpliva na upravo, že zato ne, ker bi deželni zbor volil vse ude deželnega odbora z absolutno večino glasov. Volivni red pa je pomanjkljiv, ker je cenzus v prvih volivnih razredih previsok. V tretjem volivnem razredu bi pa zadostovalo za volivno pravico plačevanje obrtnega davka v poljubni visokosti, dočim bi se moralo drugih neposrednih davkov plačevati vsaj 20 K. Zgrešeno je bilo tudi to, da bi se vsi volivni razredi razprostirali na celo mesto, oziroma na celo okolico, ki je dosedaj imela šest volivnih okrajev, sedaj bi pa imela samo enega. Nadalje bi bilo reklamacijsko postopanje krivično. O reklamacijah bi namreč imel odločevati v prvi instanci občinski urad, o prizivih proti odločbam istega pa deželni odbor. V tem oziru vlada opravičeno zahteva primerno ingerenco.

— Društvo uslužbencev c. kr. finančne straže za kronovino Kranjski s sedežem v Ljubljani je deželna vlada potrdila.

— Umrla je v Kočevju gospa Marija Log, rojena Verderber, stara 86 let.

— Javni vinski semenj v Krškem. Cenjene gostilničarje in vinske trgovce opozarjamo še enkrat na jutrišnji vinski semenj v Krškem, ki se prične ob 10. uri popoldne. Ponavljamo, da bo dobiti mnogo in prav dobrega vina po zmernih cenah, zlasti ker se udeležje tega semnja tudi bližnji spodnještajerski vinski producenti. Naj torej oni, ki se hočejo preskrbeti za poletje z dobro in ceno kapljico, gotovo ta semenj posetijo.

— Žalostna vrnitev iz Amerike. Prošli petek je pripeljal parnik Avstro-Amerikane »Alice« v Trst 1338 izseljencev iz Amerike. Žalostno je bilo gledati te bolne, gladne obraze, ta mrtva telesa v raztrganih oblekah. Dva posebna vlaka sta jih večinoma odpeljala na Ogrsko. Četrtnina se jih je pozneje odpeljala z rednimi vlaki v bližnje kraje in dežele. Vsega skupaj se je bilo v Ameriki ukrcalo 1574 izseljencev, a 235 jih je izstopilo v Neapolju. Drugi dan vožnje je neki ženski iz sedmograškega pal s krova v morje otrok. Ker so potniki trdili, da ga je sama vrgla v valove, so ženo izročili tržaški policiji. Predzadnji dan je umrl na krovu Slovak Jurij Semel, spustili so ga v morje. Ob izkrcanju je manjkalo enega potnika. Pozneje so ga našli skritega na parniku. Revez, ki je med vožnjo zbolel na umu, je začel upiti in zahtevati, da ga peljejo nazaj v Ameriko, kjer se mora dati — obriti. Gorje zapeljanim siromakom, ki so šli bedni v Ameriko, a se vračajo v še večji revščini!

— V spomin pokojnega dr. Simona Pertota. Prorektor tržaške mestne bolnišnice dr. Ferrari je daroval bolnišnici fotografijo pokojnega dr. Simona Pertota, velikega slovenskega rodoljuba. Fotografija, ki je izvršena v naravni velikosti z napisom: »Dr. Pertot, prvi prorektor bolnišnice«, je postavljena v anatomskega zavodu, in sicer v dvorani za seciranje.

— Zahtevana osebna vlaka med Ljubljano in Trstom namerava vpeljati južna železnica, vendar pa ni še gotovo, če že s 1. majem tega leta. Vlak št. 73 bi odhajal iz Ljubljane ob 9. uri 43 minut in prihajal v Trst ob 2. uri popoldne. Vlak številka 76 bi vozil iz Trsta ob 1. uri 40 minut in dospeval v Ljubljano ob 6. uri 25 minut zvečer.

— Amerikanska eskadra v Trstu. Budimpeštanski listi javljajo, da po križarenju na Tihem oceanu pripluje amerikanska eskadra skozi Sueški kanal v Sredozemsko in v Jadransko morje, kjer bo obiskala več pristanišč, med temi tudi Trst in Reko.

— Zaprlj so v Trstu Slavonko Terezijo Wurth, ker je vrgla v morje med vožnjo iz Amerike svoje dveletno dete.

— Nezgoda pri delu. V soboto so pripeljali v tržaško bolnišnico 22letnega Fr. Ferjančiča iz Vipave z opeklinami na desni roki. Isti je delal v kamenolomu, kjer se mu je sprožila mina pred časom ter ga hudo poškodovala. Morali so mu odrezati roko. Med operacijo je mladenič kazal ne navadno ravnodušje, kakor bi ga nič ne bolelo.

— Siepar Adamič prijet v Ameriki. V Salamanci N. Y. v Ameriki so prijeli Slovenca Antona Adamiča, ki je pod napač-

trgovci in nastavljenici. Marsikaj je dobre-
ga, pa je tudi celo vrsto določb, vsled ka-
terih bi se naše razmere poslabšale. Od-
bor je poslal državnemu zboru peticijo in
se obrnil tudi na člana socialnega odseka
g. dr. Kreka, kateremu se ob tej priliki za-
hvaljuje. Glede zakona o starostnem zava-
rovanju je poslal g. Škerbinc dopis na vla-
do, naj se zavarujejo tudi prodajalci. Ker
se pri starostnih zavarovanjih drugod vrše
razne nerednosti, se je sklical 24. februarja
1907 v »Narodnem domu« javen shod, na
katerem sta govorila g. Škerbinc in dr.
Windischer o važnosti samostojnega stol-
nega mesta Ljubljane. Nato je šla depu-
tacija k deželniemu predsedništvu, naj bi
naše želje podpiralo. Toda načrti se niso
posrečili in Kranjska se je pritegnila k za-
varovanju pod Trst. — V pomočniški zbor
sta se izvolila dva nova člana, in sicer g.
Albert Moravc in g. Ignacij Novak; v od-
bor razsodišča so se izvolili gg.: Albert
Gaber, Fr. Matajč, Peter Papež. Prečitajo
se nova pravila, ki jih je sestavil obrtni
instruktor g. Bloudek, in se sprejmejo ne-
izpremenjena. — G. Teršan prosi, naj bi
se g. Škerbinc kot odposlanec v gremiju
trgovcev kolikor mogoče zavzel za pravo-
časno zapiranje trgovin. G. Škerbinc od-
govarja, da bo vedno zastopal koristi svo-
jih tovarišev. G. Volk pozivlja, naj se ne
kritikuje pomočniškega zbora, ampak člani
sami naj se začno bolj zanimati za organi-
zacijo, ter naj svoje težnje in o krivicah,
ki se jim gode, povedo, da se bo lahko kaj
storilo. — Nato je zaključil g. Škerbinc
občni zbor.

Ij Javno predavanje. V »Slovenski kr-
ščansko-socialni zvezi« predava jutri, v
torek, deželni poslanec č. g. dr. Evgen
Lampe, nakar vnovič opozarjamo. Začet-
ek točno ob pol 8. uri zvečer.

Ij Društvo tiskarjev na Kranjskem je
imelo v soboto zvečer v restavraciji »Na-
rodnega doma« svoj redni občni zbor, ki
je bil izredno dobro obiskan. Zborovanju
je predsedoval društveni predsednik gosp.
L. Werzak, ki je predstavil zastopnika
politične oblasti g. mestnega policijskega
komisarja I. Robido, pozdravil vse na-
vzoče najpristneje, izrekel vsem društ-
venim podpornikom in dobrotnikom za-
hvalo, omenil, da je poteklo dne 24. no-
vembra 1907, štirideset let, odkar se je po-
ložil temelj za ustanovitev društva, ter se
slednjič toplo spominjal od zadnjega obč-
nega zbora umrlega onemoglega člana A.
Ferlana. Iz od občnega zbora odobre-
nega poročila za leto 1907, naj povzame-
mo sledeče: V teku leta je imelo društvo
en redni in en izredni občni zbor, eno
društveno in eno zborovanje po § 2. društ-
zak.; dalje se je udeležilo po svojem pred-
sedniku VI. rednega zveznega shoda
zveze avstrijskih društev tiskarjev, črko-
livec in sorodnih poklicev na Dunaju ter
bilo zastopano po zveznem tajniku na V.
rednem kongresu avstrijskih strokovnih
organizacij na Dunaju; odbor je rešil po-
verjeno mu nalogo v 18 sejah. Društvo je
štelu koncem leta 1907, pet častnih, 162
rednih in enega onemoglega člana; med
letom sta umrla en častni in en onemogli
član. Računski zaključek izkazuje, da je
prejelo društvo v poslovnem letu 11.041 K
80 vin. članarine, 12 K vpisnine, 1.480 K
64 vin. kot dohodek premoženja, 971 K
25 vin. različnih prejemkov; skupaj 13.505
kron 69 vin.; izdalo pa za bolnike 2.604 K
60 vin., brezposelne 718 K, potujoče 1.027
kron 20 vin., onemogle 1.056 K, sirote 488
kron, vdove 374 K, pogrebno 300 K, pre-
selitvene stroške 80 K; skupaj za podpore
6.647 K 80 vin., dalje za izobrazbo 1.133 K
86 vin., upravo 1.138 K 87 vin., organiza-
cijo 872 K 22 vin., različne izdatke 2.736 K
24 vin.; skupaj torej 12.528 K 99 vin. Pre-
moženje se je pomnožilo za 976 K 70 vin.
in je znašalo koncem leta 37.536 K 9 vin.,
izvzemši vrednost knjižnice in inventarja
v znesku 2.700 K. Društvena knjižnica je
štelu koncem leta 1437 (+ 152 proti prejš-
njemu letu) knjig, med letom si je izposo-
dilo 42 oseb 1148 knjig; v društveni sobi
je na razpologo 28 časopisov. — Občni
zbor je dovolil glavnim društvenim upra-
viteljem 410 K nagrade ter izvolil sledeče
gospode, in sicer: v društveni odbor: pred-
sednik L. Werzak; podpredsednik I.
Mlinar; računovodja O. Planinc;
blagajnik I. Komar; blagajnikov na-
mestnik I. Lampič; zapisnikarja E.
Jakhel in A. Štrekelj; knjižničarja

S. Dražil in I. Nabernik; odbornika
M. Hrovatin in V. Koželj; računski
pregledniki I. Ciber, F. Ojstriš in O.
Tutta; kot upravitelja potniške blagaj-
ne M. Petrič za Novo mesto in O. Pla-
ninc za Ljubljano; v tarifno komisijo: A.
Hrovatin, P. Jeločnik, F. Jezer-
šek, J. Linhart, J. Paulič, R. Sti-
binger in O. Tutta.

Ij Smrtna kosa. Umrla je Marijana
Železnik, delavčeva žena. — V Trnovem
je danes zjutraj umrl g. Franc Pirc, po-
sestnik, Kolezijske ulice št. 2.

Ij Ženska z dvema glavama, ki se je
kazala v Lattermanovem drevoredu, je
le optična prevara s pomočjo zrcala.

Ij Društvena godba ljubljanska kon-
certuje jutri popoldne v kinematografu
»Edison« in sicer pri predstavah ob 4., 5.,
6., 7. in 8.

Ij Pogreša se 17-letni trgovski vaje-
nec pri trgovcu g. Jožefu Miheliču v Flo-
rijskih ulicah št. 37, Makso Rode, rodom
iz Kamnika.

Razne stvari.

Sienkiewicz pred dunajskimi porotniki.

Slavni poljski pisatelj Sienkiewicz
pride 19. t. m. na Dunaj, kjer se bo zago-
varjal v tiskovni pravdi, ki so jo proti nje-
mu povzročili rusinski dijaki. Sienkiewicz
je pisal svojemu zagovorniku, da ne na-
stopi z dokazom resnice, ker je bona fide
porabil za toženi članek informacije polj-
skih listov. Ker Sienkiewicz slabo govori
nemško, bo zaslišan po poljskem ali pa po
francoskem tolmaču.

Rezervni častniki — policijski stražniki.

Rezervnim častnikom, ki so se v svoji
vojaški službi vseskozi dobro obnašali, se
bliža lepša bodočnost. V uradnem listu
»Wiener Zeitung«, št. 60 od 12. t. m., se
namreč razglasa, da je pri c. kr. varnostni
straži na Dunaju v jeseni tega leta oddati
200 mest varnostnih stražnikov. Plača je
900 K, aktivitetna doklada 495 K. Pred-
nost med prosilci imajo dosluženi podčast-
niki, če pa teh ni, pa rezervni častniki. Le-
po bi bilo, če bi bili rezervni častniki tudi
policaji!

Na smrt

so obsodili v Zagrebu 71letno Teodoro Ku-
kawegen, ker je umorila svojega zeta.

Prvi vseruski shod ženstva.

Na dan 1. junija je dovoljeno v Peter-
burgu sklicati vseruski shod, pri katerem
se bodo razpravljale tele točke: 1. Delo-
vanje ženstva na Ruskem in ustanovitev
vseruskega ženskega sveta. 2. Gospodar-
ski položaj ruskega ženstva. 3. Politične
in socialne razmere ženstva na Ruskem;
boj za politične in socialne pravice žen-
stva na Ruskem in v tujini. 4. Ženska pro-
sveta na Ruskem.

Nesreča pod zemljo.

Zadnjih šest mrtvih delavcev v ham-
steadskem rudniku je zapisalo s kredo na
vrata, predno so umrli: »Gospod, reši nas,
ker zaupamo Kristusu.« Vseh šest je pod-
pisalo pobožni napis. Poznalo se je mrli-
čem, da so umrli mirno.

Pozabljenih 200 vagonov.

Na postaji Perovo železnice Moskva-
Kazan so dobili 200 železniških vagonov,
med njimi tudi take, ki so bili naloženi z
blagom. Na te vagone so »vzorne« obla-
sti Moskva-Kazanske železnice popolno-
ma pozabile, dasi je vedno manjkalo va-
gonov.

— **Bosanska vlada proti avstrijskemu**
časopisu. Bosansko-hercegovska vlada je
vzela poštni debit listu »Orient-Rund-
schau«, ker je list ostro ožigosal korupcijo
bosanskega uradništva.

— **Nove cigarete.** Z današnjim dnem
je prišlo v razprodajo šest novih vrst egip-
tovskih cigaret.

— **»Veseli« rodbinski dogodek.** V Steu-
benville, Ohio, v Ameriki je povila Mrs.
George Campbell petero popolnoma raz-
vitih otrok. Trije od njih, dečki, so umrli
že eno uro po porodu, dva pa, deček in
deklica, sta popolnoma zdrava.

— **Pevec v kletki levov.** Nekaj podob-
nega, kakor nedavno v Kludskega cirkusu

v Ljubljani, gledali so sedaj obiskovalci
Wieserjeve menažerije v Kaiserlauternu
na Nemškem. Baritonist tamošnjega gle-
dališča Marsano je stavil, da pojde z last-
nikom menažerije v levjo kletko ter tam
odigra neko igro na kvarte. Marsano je
dobil stav. Proti 9. uri so spustili v osred-
njo kletko sedem berberskih levov, nakar
so vstopili Marsano, lastnik menažerije,
njegov zet, ki je krotilec, in neki gostilni-
čar, se vsedli okrog mize, začeli kvartati
ter piti vino. Zverine so z zanimanjem
opazovale nenavadni prizor, sicer pa so
bile prav pridne. Občinstvo je ploskalo ter
priredilo pevcu, ko je zapuščal »levjo ja-
mo«, ovacijo.

Tragičen slučaj pri poroki. V vasi
Siodgard v tolnajskem komitatu na Ogr-
skem se je dogodil pri poročni slavnosti
tragičen slučaj. V imenovani vasi je obi-
čaj, da oddajo takoj po poroki iz pušk ne-
kaj salv. 19letni Josip Granus je pri tej
priliki tako nesrečno oddal strel, da je kro-
glja predrla Jurija Barsija ter nekega dru-
gega nevarno ranila. Barsi je bil takoj
mrtev.

Iz slovanskega sveta.

sl Belgrajski igralci na zagrebškem
gledališču. V zagrebškem narodnem gle-
dališču bo te dni gostoval odlični srbski
igralec Dobrica Milutinović, ki ga najbolj-
ši srbski kritiki stavijo v isto vrsto s Fija-
nom. Predstavljal bo Romea v »Romeo
in Julija«, »Damnjana« v »Smrti majke Jugo-
viča« in svojo najljubšo vlogo v »Draga-
nu«. — Belgrajsko narodno gledališče se
dogovarja z zagrebškim radi gostovanja
celega belgrajskega ansambla v Zagrebu.
V repertoarju, ki še ni popolnoma dolo-
čen, omenjajo »Dragana« in »Golgota«.

sl Poljski narodni domna Dunaju. V
ponedeljek se je vršil shod na Dunaju bi-
vajočih poljskih trgovcev in obrtnikov, pri
katerem se je sklenilo zidati poljski na-
rodni dom.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 16. marca. (Uradno.) »Korre-
spondenz Wilhelm« poroča, da se nahod
cesarjev normalno razvija, ne da bi se bilo
treba bati kakih komplikacij. Danes se
nahod že omehčuje in tudi lahko kašljanje,
ki spremlja nahod, se komaj da opaza.
Včeraj ponoči je cesar trdno spal in je da-
nes najboljše volje ter ima zelo dober tek.
Cesar ostane v Schönbrunn. Danes do-
poldne je cesar delal in reševal tekoče za-
deve. Opoldne je cesar sprejel bolgarske-
ga kneza.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE NA
ČEŠKEM.

Dunaj, 16. marca. Včeraj se je pri mi-
nistrskem predsedniku vršila seja, katere
so se udeležili tudi notranji minister, češki
cesarski namestnik, podpredsednik cesar-
skega namestništva na Češkem, višji de-
želne sodnje predsednik iz Prage. Obrav-
navale so se aktualne zadeve, med njimi
tudi jezikovne zadeve. Obravnave se da-
nes nadaljujejo in bodo do večera kon-
čane.

STAVKA RUDARJEV.

Gradec, 16. marca. V Pitschanu pri
Eibiswaldu stavkajo rudarji. Podjetniki so
izjavili, da bo vsak delavec, ki v treh
dneh ne pride na delo, odpuščen.

POLICIJA V UREDNIŠTVU.

Peterburg, 16. marca. V uredništvo
nekega radikalno - socialističnega lista je
udrila policija in konfiscirala mnogo pre-
povedanih spisov in oklicev. Založnik lista
in osem urednikov je aretiranih.

KMETJE NAPADLI POLICIJSKO
POSLOPJE.

Peterburg, 16. marca. V Voronecu so
kmetje napadli policijsko poslopje. Razvil
se je boj. Devet kmetov je bilo ustreljenih,
mnogo ranjenih.

DVA VELIKA POŽARA.

Amsterdam, 16. marca. Tu je pogorela
tiskarna lista »De Telegraph«. Ves mate-
rijal je uničen.

Lisabona, 16. marca. Strašen ogenj
je v skladiščih žitnega mlin v Pampulhi
napravil škode za 500 milijonov reisov.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 19. marca.

Pšenica za april	11:80
Pšenica za oktober	9:82
Rž za april	10:62
Koruzna za maj	6:69
Oves za april	7:89

Efektiv: nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 806'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Čas opa- zovanja	Stanje ba- ro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Povprečna v 24 urah v mm
15. 9. zveč.	738.1	0'8	sl. jvzh.	del. obl.	
16. 7. zjutr.	38.0	- 1'7	sl. jzah.	del. jasno	0.0
2. pop.	36.6	4'5	sr. svzh.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 1'5°, norm 3'5°

Rud. nadkomisar Vinko
Strgar javlja v svojem in vseh so-
rodnikov imenu pretužno vest, da je
njegova predobna mati, gospa

Marija Strgar roj. Šircelj

dne 14. t. m. ob 11. uri ponoči po
dolgi mučni bolezni v 68. letu svoje
starosti izdahnila svojo blago dušo.
Pogreb preminule se vrši v pone-
deljek, 16. t. m. dopoldne v Leskovcu
pri Krškem. 683

Ljubljana, 15. sušca 1908.

Posebna obvestila se ne pošiljajo.

686

Tužnim srcem javljamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem
žalostno vest, da je naša iskreno
ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Lucija Janežič roj. Žabjek

v nedeljo, 15. marca, ob pol 9. uri
zvečer po dolgi in mučni bolezni, pre-
videna s sv. zakramentom za umira-
joče, v 49. letu starosti mirno za-
spala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice bode v
torek, dne 17. marca 1908, ob 4 uri
popoldne iz hiše žalosti, Poljanska
cesta št. 21 na pokopališče k Sv.
Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale
v več cerkvah.

Blago pokojnico priporočamo v
pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 16. marca 1908.

Ivan Janežič, mesarski mojster,
soprog. — **Ivan Frano**, sina. —
Mici, Fanči, Hana, hčere.

Služba organista in cerkvenika

v Št. Juriji pri Šmarji se odda o sv. Juriji.
Prednost imajo rokodelci. Več se poižve v
župnišči v Št. Juriji.

Izučen zidarski pomočnik,

vešč obeh deželnih jezikov v govoru in pi-
savi ter nekoliko v stavbnem risanju (obis-
koval je kurze za stavbne obrtnike) prosi
za v sprejem v kakšno pisarno, delal
bi od začetka brezplačno.

Pisma prosi prijazno pod št. 12. pošta
sv. Ilj v Slov. Goricah. Štajersko.

Podružnica
i v Spljetu.

Dolniška glavna
1.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à R 15½. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček R 300.000.—,
promese na Tiske srečke à R 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček R 180.000.—.
Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4½% obrestim.

Podružnica
i v Celovcu.

Rezervni fond:
1.000.000.

Liberalne volivne sleparije.

»Gorica« priobčuje jako zanimive podatke o načinu »liberalne zmage« na Gorškem:

S kakšnim terorizmom in sleparstvom so liberalci delali ob volitvah, je nepopisno! Naj navedemo par slučajev! Znani prijatelji v Mirnu so svojim delavcem v tovarni razdelili numerirane oziroma drugače zaznamovane glasovnice. Na vsaki glasovnici je bila zadaš številka ali kako drugo znamenje. Ti gospodje so imeli kot člani komisije tako natančen pregled, kateri njihovih delavcev je volil ž njim ali ne. Tega so se delavci dobro zavedali in ker dobro poznajo liberalno dušo, so proti svojem pripravljeni glasovali za liberalce. Po končani volitvi se je pa še zgodilo, da so našli v posodi tri glasovnice več kakor je bilo volivcev. Odkodi so prišle? In ko je neki naš somišljenik na to konstatiral, da so se vršile nerednosti, se je zdelo g. komisarju Finžgarju neobhodno potrebno, da je zagrozil našim od nevolje mrmrajočim volivcem. V Podgori so našli v volivni posodi pet glasovnic za liberalne kandidate skupaj zavutih. Te je vrgel v posodo neki liberalci, ki ima na vesti še druge volivne lumparije. Enako so bile v Kojškem štiri glasovnice več. Vseh sleparstev ne bo mogoče dognati, ker so bili ponekod liberalci sami med seboj.

V gorah, kjer so liberalci v manjšini, sicer niso mogli delati na te načine, poslužili so se pa zvijač. V Volčah n. pr. so naši bolj oddaljeni volivci pri prvi volitvi dne 2. marca dobili pisma, od nekega doslej na videz našega pristaša, da se S. L. S. volitev ne udeleži. Zato naj nikari ne hodijo voliti; naj bodo le liberalci sami med seboj. In res je ostalo doma nad 150 naših mož, ki jih vsled oddaljenosti ni bilo mogoče ob pravem času obvestiti o resničnem položaju. In ravno teh 150 glasov je povzročilo, da poslanec Fon ni zmagal že pri prvi volitvi.

V oddaljeno vas Logaršče nad Podmelcem so liberalci zadnjo noč pisali pismo s ponarejenim župnikovim podpisom in pisavo, naj se volivci nikari ne udeleže volitev, češ ker se volivna komisija v Tolminu radi snega ne more zbrati. Volivcem pa se je zdelo to čudno. Vzlic globokemu snegu se odpravi neki mladenič ter gre ponoči v Podmelec prašat gosp. župnika za pojasnilo. Okrog polnoči je prišel k gosp. župniku, ki mu je vse pojasnil, nakar se je mladenič takoj vrnil nazaj, kjer je s pomočjo svojih drugov obvestil sovaščane o grozni liberalni slepariji. Može in fantje so bili ogorčeni radi te liberalne lumparije in so šli vsi do zadnjega na volišče. Taka požrtvovalnost, kakor jo je pokazal ta mladenič, je vredna pohvale! In hvala Bogu, tudi drugod so se naši može in fantje obnašali kakor junaki. Čim bolj se nam studijo liberalne surovosti in sleparstva, tem bolj občudujemo požrtvovalnost naših mož.

Državni zbor.

Dunaj, 15. sušca.

Proračunski odsek.

Še noben proračunski odsek morda ni tako obširno razpravljal o državnem proračunu, kakor sedanj. Akoravno pa so razprave obširne in stvarne, vendar ne trdim, da so tudi s finančnega stališča temeljite. Govorniki pretresajo splošna vprašanja, ki so v zvezi s proračunom. Ta pa obsega vse zadeve in naloge javnega življenja v državi. Malokateri govornik pa se bavi s številkami, s proračunom kot takim, da bi ga primerjal s predniki ali pa preiskaval, je-li vlada v proračunu tudi izvršila in v koliki meri vse v raznih resolucijah izražene želje. Nevede ali nehote se proračunski odsek drži načel angleškega parlamenta, kjer ima le vlada pravico zvišati, znižati ali črtati posamezne točke v proračunu.

Večino odsekov prvih članov tvorijo novi poslanci, ki se sploh po navadi najraje oglašajo za besedo, da tolmačijo želje svojih volivnih okrajev. Tako je nastala parlamentarna razvada, da mnogi poslanci že v odseku govore po cele ure, potem pa isto gradivo prežvekujejo še v zbornici. To so vzroki, da proračunski odsek še sedaj ni rešil proračuna, četudi zboruje skoraj že dva meseca. Nerešeni sta še najvažnejši poglavji, šolstvo in pravosodje, ter še razne točke poljedelskega in trgovinskega ministrstva. Bila pa je vlada sama, ki je želela, da se zapostavi v odseku vsa preporna vprašanja, dokler ne napravi kratkega premirja med Čehi in Nemci.

Kakor vse kaže, se je posrečilo spretosti ministrskega predsednika barona Becka, da bodo češki in nemški poslanci v odseku glasovali za resolucijo, ki vladi na-

roča, naj ustanovi na Moravskem češko in nemško univerzo. Kraja sicer nista imenovana, a skoraj gotovo pride češka univerza v brnsko podmetje, ki se v doglednem času združi z mestom. Tako postajajo »beati possidentes« Nemci, Poljaki in Čehi trije največji narodi v Avstriji, ki imajo povrh vsak še po dva parlamentarna ministra. Takozvano »Slovansko vzajemnost« pa so itak gojili le idealisti, katere »realni« politiki imenujejo bedake. Vsled tega utegnejo manjši narodi ostati ob plotu, ako se ne ganejo o pravem času. Da se pogovoré vsaj o skupnih načelih jezikovnega vprašanja ter o mogočem vzajemnem postopanju, zbrali so se v petek slovenski, hrvaški, italijanski, rusinski in rumunski člani proračunskega odseka. Razgovor je bil popolnoma neobvezen za vse ter se je sukal le o načelnem vprašanju narodne avtonomije in narodnega šolstva. Nekateri dunajski listi pa so takoj zagnali hrup, da je že gotov slovansko-romanski »blok«. To domnevanje je povsem prazna stvar.

Politična uprava.

V petek je proračunski odsek pričel razpravo o politični upravi, izvzemši vodne in cestne zgradbe. Samo poročevalec baron Morsey je govoril nad dve uri. Včeraj pa je bil odsek že početkom seje nesklepčen, ker je bilo vpisanih tudi nekaj odsotnih članov. Včeraj popoldne pa nas je bilo komaj deset poslancev od 52, torej manj nego vladnih zastopnikov. Vpisanih je bilo še nad 15 govornikov, izmed teh pa sva ostala sama z Romančukom, ki sva si delila čas do pete ure. To je naravnost škandal, da so razni poslanci na Dunaju ali celo v zbornici, toda v odsek jih ni. Nekateri člani se od 25. prosinca, odkar zboruje odsek, niso udeležili še nobene seje, mnogi pa so le redke prikazni. Tako smo skoraj vedno eni in isti, ki moramo stati na straži, da odsek sploh ne preneha zborovati vsled nesklepčnosti. Sedaj imamo razen nedelj vsak dan seje po šest ur, z bodočim tednom se prično sedemurne seje. Poleg tega pa imamo še to prijetnost, da smo navadni agentje že za neverojetne stvari. Človek ne dobi niti toliko prostega časa, da bi mogel vsak dan sproti odgovarjati na razna vprašanja. Po tem ovinku k stvari!

Romančuk.

je obširno govoril o samovoljnosti politične uprave v Galiciji. Ker je ta uprava v poljskih rokah, je seveda Romančuk v imenu Rusinov sicer dostojno, toda z največjo odločnostjo grajal politične oblasti. Dogajajo pa se v Galiciji v istini reči, ki so se nam celo čudne zdele v Bosni. Govornik je navajal gorostasne slučaje ob zadnjih deželnozborskih volitvah. Pri nas na Kranjskem se ob času najhujše nemške strahovlade niso dogajali taki slučaji. Romančuk je koncem svojega govora, ki so ga pazljivo poslušali vsi vladni zastopniki, pozivljaj ministra barona Bienertha, naj ukaže strogo preiskavo dogodkov ob volitvah.

Poslanec Žitnik

je govoril obširneje o potrebi preosnove politične uprave. To potrebo poznajo vsi krogi in vlada sama. Doslej pa se je vedno izgovarjala vlada, da ima preveč dela z drugimi nujnimi vprašanji. To je čicer res, a tudi reforma politične uprave je tako nujno potrebna, da se ne sme odlašati na večne čase. Sedanji uspehi politične uprave niti približno ne odgovarjajo kulturnim in časovnim potrebam prebivalstva. Vzroki so mnogi. Birokratizem, ki rabi mnogo črnila in papirja, nejasnost meje med avtonomnim in državnim zakonodajstvom, nezadostna socialnopolitična izobrazba naraščajo v politični upravi in vsled tega tudi pomanjkljiva, nezadostna dotika političnih uradnikov s prebivalstvom. Mnogi uradniki ne poznajo krajevnih razmer, šeg, navad in potreb prebivalstva. In vpricho g. ministra in njegovih prvih sodelavcev v ministrstvu naglašam tukaj glasno in jasno, da so mnogi politični uradniki med Slovenci in Hrvati, ki niti ne razumejo ljudskega jezika ali pa ga naravnost prezirajo in celo zaničujejo. To velja posebno o političnih uradih v obmejnih pokrajinah. Politični uradnik pa je gluhotec, ako ne more neposredno občevati s prebivalstvom. Pa tudi njegova vzgoja in šola za poklic je nezadostna. In tako pride marsikateri novinec v urad, ki nima niti pojma o socialnem, gospodarskem, obrtnem ali industrijskem življenju v okraju. In ker ne dobi pravega navodila, zasede birokratskega šimelja in gotov je birokrat, ki dela in trati čas le za svojo karijero. Res, da so preobširni mnogi politični okraji, zato pa bi se morali pomnožiti uradni dnevi. Pri teh prilikah naj bi okrajni glavar dajal prebivalstvu tudi dobre svete in navodila, za kar mu bode vedno hvaležno. Toda o mnogih političnih uradnikih veljajo še ve-

dno Grillparzerjeve besede: »Sirov bodi, če je kdo priazen, in priazen, če je kdo sirov.« To je vsa modrost mnogih političnih uradnikov.

Poleg tega pa so mnogim okrajnim glavarjem edini viri informacij gosp. orožniki. Poročila orožnikov pa so premnogokrat nepopolna in pristranska. Zato je tudi okrajno glavarstvo večkrat slabo ali krivo poučeno o razmerah v okraju. To pa je tudi vzrok, da mnogokje prebivalstvo nima zaupanja do okrajnega glavarstva. Teh dejstev si kratkoma ne smemo prikrivati. Pri tej priliki pa omenjam samo minogrede, da mnoga županstva nimajo potrebnega znanja za vse naloge, ki jih jim nalaga politična uprava tudi v prenešenem delokrogu. Zato naj bi politična uprava v dogovoru z deželnimi odbori uredila primerne poučne tečaje za župane in občinske tajnike.

Politična uprava gradi tudi razne ceste, večja poslopja itd. Vsa ta dela pa se odlašajo večkrat samo zato, ker so krediti porazdeljeni na več let. Tako dela morda zasebnik, ne pa država, ki more najeti investicijsko posojilo proti večletnemu odplačilu. Tudi to je slaba navada.

Državne podpore.

To pa je poglavje, o katerem bi moral in mogel govoriti vsaj eno uro. Opozarjam pa samo na obširno in jako zanimivo poročilo odseka za državne podpore iz leta 1906. V tem poročilu je dokazano, da se mora prenarediti sedanj način razdelitve državnih podpor. V tem oziru se gode največje krivice in širi najgrša korupcija. Vsaka podpora je odvisna od dobre ali slabe volje gospoda okrajnega glavarja in milosti gg. orožnikov. Dobra volja in pamilost pa se v prvi vrsti ravnata po političnem prepričanju, in ne po potrebi in bedi prebivalstva. Iz svoje poslanske izkušnje bi navedel mnogo, mnogo slučajev. Navedem vsaj en slučaj. Eden in isti dan meseca julija minolega leta je toča zdrobila skoraj vse pridelke v mnogih občinah na Krasu. V sežanskem sodnem okraju so že davno dobili podpore tudi za nakup sena, v sosednem okraju na Kranjskem za seno še danes ne, četudi sem jaz preje vložil nujni predlog, nego moj primorski tovariš. In zakaj? Ker okrajno glavarstvo ni doposlalo zahtevanih poročil. In ker sem malo razgrajal v časopisih, bili so gospodje nevoljni. Ali naj jih morda hvalim, če vidim, da včasih nalašč nagajajo. Pred leti se je zgodilo, da je deželna vlada na vsak način hotela zavrniti neko podporo, ki sem jo bil izposloval pri osrednji vladi. Da torej vsaj nekoliko pravično vredimo podpore vsled toče, povodni in drugih uim, je morda najboljša, da se ustanove dež. odbori, katerim naj bi država vsako leto po določenem ključu razdelila 10 milijonov kron. Ti deželni pomožni odbori bi pod nadzorstvom deželne vlade razdeljevali podpore. (Minister baron Bienerth: Načrt zakona je že v delu.) Dobro, potem bode tudi poslanec v tem oziru olajšano.

Zavarovanje.

S tem v zvezi pa je zavarovanje zoper ogenj in točo. To zavarovanje naj se podeli po načelih vzajemnosti in prisilnosti. Govornik v tem smislu predlaga resolucijo, potem pa nadaljuje: Ker že govorim o zavarovanju, odgovoriti moram kratko, g. dr. Adlerju, ki je sinoči pretel z demonstracijami, ko bi agrarni in drugi krogi preprečili starostno zavarovanje. Prepričan sem, da agrarci celo žele starostno zavarovanje delavcev. Toda soc. demokratje naj pomislijo, da imamo enake dolžnosti do svojih volivcev, kakor oni do svojih. Starostno zavarovanje je brez znatnih prispevkov države nemogoče, ker bi bilo predrago. Če pa bi vlada predložila načrt starostnega zavarovanja samo za tovarniške delavce z visokimi letnimi prispevki države, dvomim, da dobi večino v tej zbornici. Večina v zbornici želi in zahteva ljudsko zavarovanje za starost in nezgodo, ki bi torej obsegalo poleg tovarniških delavcev tudi poljske in gozdne delavce, male kmete in obrtnike. To je naša želja, ako bodo dopuščala finančna sredstva.

Žumberak.

H koncu ponovim še resolucijo, naj vlada v smislu zak. z dne 8. junija 1871, št. 49, in soglasnega sklepa deželnega zbora kranjskega z dne 8. svečana 1896 čimpreje dokonča pogajanja z ogrsko vlado, da se žumberški okraj in občina Marin dol zopet združita s Kranjsko. Ako je sporazumljivo, ne nemože, naj se vprašanje predloži razsodišču, ki ga določa zadnja pogodba z Ogri. Za nas Kranjce ima ta stvar le akademsko vrednost. A čas je že, da se spravi s sveta ta — morska kača.

HRVAŠKA.

Velike demonstracije ob odgoditvi hrvaškega sabora.

Ko so čitali v saboru v soboto zapisnik, so saborsko poslopje obkolili orožniki. Šurmin je to opazil in obvestil svoje tovariše. Radič zakliče: »Posamnike morajo odvesti. Naj le pridejo s policijo.« Galerija je klicala: »Živio Radič!« Ko so zapustili poslanci saborsko poslopje, je nastala demonstracija. Množica je živigala in klicala: »Proč s Košutom! Proč z Mažari!« Policija in orožništvo sta večkrat nastopili. Vladi prijaznega časnikarja Dorotka so demonstranti pozdravili s klici: »Lopov! Mažarska svinja!« Demonstracije so trajale celo popoldne. Dijaki so korakali po Zagrebu in peli pesmi, ki smeš Raucha. Policija je bila mirna. Zvečer so pomnožili straže. Nastal je mir. V banovi palači sodijo, da se med odgodenjem pomire duhovi. Vlada izvede več stvari, od katerih upa, da pomire množico.

Stranke.

Hrvaško-srbska koalicija se je posvetovala v soboto popoldne o položaju. Sklenili so, da se mora vzdržati na vsak način mir, ker bi z nemiri napeljali vodo na Rauchov mlin. Proti Rauchu se mora nastopiti po postavi. Koalicija izda na vlado manifest, ki bo naglašal, da se je kršila ustava, ker je vlada odgodila sabor, ki je bil delozmožen. Saborovo delozmožnost ovirata le Rauch in njegova vlada. Dogodki v saboru so poostri položaj med Starčevićanci in koalicijo, ki dolži Starčevićance, da niso držali besede in motili v saboru mir. Politični krogi so vsled odgodenja razburjeni. Razburjeno je pa tudi prebivalstvo.

Avstrijska zbornica in hrvaški dogodki.

Jugoslovani vložijo v avstrijski zbornici interpelacijo, ker je bil odgoden hrvaški sabor.

»Hrvatsko Pravo« o odgoditvi.

Glasiło Starčevićeve stranke prava analizira mir koalicije o čitanju kraljevega reskripta, s katerim se je odgodil sabor na nedoločen čas, v smislu, da je to postopanje dokaz, da hoče hrvaško-srbska koalicija postati sposobna za vlado in isto čim prej prevzeti. Koalicija, kateri se je pridružila v tem tudi kmečka stranka — tako piše »Hrvatsko Pravo«, — je ostala mirna, dasi je vedela, da za kraljevske reskripte ne odgovarja posvečena oseba kraljeva, nego njeni svetovavci; vedeli so, da ta odpis izhaja od dr. Weckerla in barona Raucha, vendar so molčali kakor krotka jagnjeta, ko je bilo kraljevo pismo izročeno predsedniku. S tem da so napravili svoj naponižnejši poklon Weckerlu in Rauchu. Sedaj da je položaj razjašnjen. Hrvatski narod sedaj ve, kje je zvestoba in kje nezvestoba. Koaliranci, in zlasti psvodpravaši da so gazitelji hrvaškega državnega prava, boreči se za peštanskimi mandati... Hrvatski narod sedaj vé, da le Starčevićeva stranka stoji neomajno in neustrašeno na braniku svete hrvaške misli, na braniku državne neodvisnosti in celote hrvaškega kraljestva.

AVSTRIJA.

Proti krščansko-socialnim ministrom.

je nastopil Schneider na nekem shodu. Ključavničarski mojster Stribl je izjavil, da izstopi iz stranke, ker niso akceptirali njegove kandidature.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

V soboto so podpisali v zunanjem ministrstvu trgovinsko pogodbo s Srbijo. Pogodbo so podpisali Aehrenthal, Fiedler, Kossuth in srbska zastopnika Popović in Kukić.

C. IN KR. ARMADA.

Povišati nameravajo število mornariških zdravnikov za osem.

Vojaški živinozdravniki dobe štabne živinozdravnike. Zdaj je bilo najvišje mesto višji živinozdravniki I. razreda.

Častniški zbor računskih častnikov izpremene v uradniški zbor. Računski častniki so podrejeni intendanci. Najvišja šarža je računski stotnik. Če postane računski svetnik, postane obnem uradnik.

OGRSKA.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Glede na Brličevo interpelacijo izjavi Weckerle, da so tiskovine pri hrvaških carinskih uradih dvojezične: hrvaško-ogrsko. V enem slučaju se je rabila pomotoma ogrska tiskovina. Becsey se pritožuje, da je avstrijska industrija pokrila vrvi za mornarico. Weckerle pravi, da je to pomota, ker je vrvi večinoma nabavila mornarica pri ogrski industriji. Zbornica vzame nato na znanje Weckerlovo izjavo glede na stališče zunanjega in vojnega ministra v avstrijski delegaciji z ozirom na

povišanje častniških plač in dnin vojaštvu. Weckerle je izjavil: Ministri imajo pravico, da izrazijo svoje osebno mnenje. Ogrska vlada ni še zavzela stališča glede na povišanje častniških plač. Vršila so se sicer pogajanja, ki pa še niso zaključena. O povišanju dnin moštvo ni bilo še nikakih pogajanj. Vprašanje je izprožila avstrijska delegacija in ne vojno ministrstvo. Pred pogajanjem ne gre, da obrazložim svoje stališče. Nato odgovarja Andrassy na Hencyjevo interpelacijo glede na socialnodemokratske demonstracije.

RUSIJA.

Izgnan je iz Rusije

ugledni poročevalec »Morning pošte«, dr. Wilham, češ, da je politično sumljiv.

ODKRITA ZAROTA PROTI PERZIJSKEMU ŠAHU.

Odkrili so zaroto proti šahu, katerega so nameravali vzeti prestol. V zaroto je zapleten šahov sorodnik Silli-es-Sultane. Zarotnike so zaprli.

Koroške novice.

Kaj je na Koroškem vse mogoče. V jesen se je ustanovila v Strojni pri Prevaljah nova šola. Želja ljudstva je, da bi bil učni jezik na šoli slovenski, nemščina pa naj bi se poučevala kot učni predmet, kar je edino pametno, ako se hoče s poukom kaj doseči. Krajni šolski svet in občinski zastop sta odločno zahtevala, da se želji ljudstva ustreže in se upelje na novoustanovljeni šoli slovenski učni jezik; a kaj je ukrenil na to naš slavni c. kr. dež. šolski svet? Dolgo, dolgo je tuhtal, kako naj bi se izognil ljudski volji in na zadnje jo je res potuhtal. Ravno na pust smo prejeli njegov famozni sklep, ki zasluži, da tudi širni svet zanj zve. Glasi se: »Z ozirom na okolnost, da rabijo vse ljudske šole okoli Strojne slovensko-nemški učni jezik, spozna c. kr. dež. šolski svet s porazumom z deželnim odborom koroškim za prav, da se tudi šoli na Strojni predpiše slovensko-nemški učni jezik.« Kaj pomeni slov.-nemški učni jezik, to Korošci dobro vemo. Pa argument c. kr. dež. šolskega sveta je res klasičen. Torej ne vzdrževalci šole imajo odločevati o učnem jeziku, kakor pravi šb državnega šolskega zakona, ampak mero-dajne so v tem oziru šole v okolici. Tako sodi c. kr. dež. šolski svet koroški. Vidi se, da je bil ta sklep storjen v pustnem času, a to našemu c. kr. dežel. šolskemu svetu povemo, da mi Slovenci nikakor ne pripustimo, da bi se z nami delale pustne šale. Ljudstvo bo še govorilo in tudi krajni šolski svet in občinski zastop ne bodeta mirovala, dokler se njihovi opravičeni želji ne ustreže. Zmagati mora pamet in pravica.

k Slovensko uradovati je pričel novoizvoljeni šolski svet v St. Danijelu.

k Vinsko razstavo spojeno z vinsko poskušnjo prirede spodnještajerske kmetijske zadruge v torek, 17. marca, v dvorani Masselgarten v Celovcu.

Gospodarstvo.

g Predlogi v gospodarsko povzdigo Istre. V dunajski »Reichspost« priobčuje neki »poznavelec Istre« članek, v katerem z ozirom na konference in povzdigo Istre razvija glede železničnih zvez misli, ki zaslužijo vso pozornost merodajnih činitelj, vsled česar jih tukaj v kratkem posnamemo. Gospodarstvo Istre se bo le tedaj povzdignilo, ako dobi promet po Istri dovolj primernih poti. Gospodarska povzdiga Istre je v ozki zvezi s tozadevno akcijo za Dalmacijo. Ako se hoče za Dalmacijo uresničiti boljše zvezo po morju iz Medolina, je za promet z notranjostjo naše državne polovice neobhodno potrebno podaljšanje državne železnice Divača-Pulj do Medolina. Pristanišče v Medolinu je pripravnije za večji promet z ladjami, kakor pa Pulj, ki že kot vojno pristanišče ne more biti velika trgovska luka, zlasti zato ne, ker tega prostori ne dopuščajo. Medolin pa leži skoro na najužnejši točki Istre ter ima tamošnja luka dovolj prostora za gibanje parnikov tudi v najživahnejši dobi. In pričakovati je, da bo promet z Dalmacijo, Albanijo in Grško od dne do dne rastel. Da bi Pulj pri tem ne trpel škode, naj se ga zveže z Medolinom po tramvaju, saj daljava ni tako velika. Železniško progo medolinsko trebalo bi odcepiti na ovinu, kjer se spušča divaška železnica proti

pulskemu zalivu. Terenskih težav bi ne bilo nobenih, železnica bi polagoma šla nižje in nižje proti novemu pristanišču. V gori navedeno svrhu krajše zveze z Dunajem pa bi bili nadalje potrebni še sledeči zvezni progi: Najprej zveza bohinske železnice med postajama Opčina - Trst, od Razklanega hriba na Sv. Ivanom, proti Ricmanjem oziroma Borštu na državni železnici Trst-Herpelje. O tem načrtu se je nedavno že razpravljalo v železniškem svetu. Že s to zvezno progo bi bilo za potnike iz notranjosti države, ki hočejo v Pulj ali dalje v Dalmacijo, mnogo pridobljeno. Prihranili bi na času, ne bi jim trebalo na drugo zvezo, ne bi jim trebalo iz Trsta premagovati zopet strmine 493 metrov, da pridejo na vrh Krasa v Herpeljah in se potem peljejo čez Divačo in Lupoglavo proti Pulju. Člankar pa predlaga še nadaljno okrajšavo, in ta je za Istro silne važnosti. Od postaje Ricmanje ali Boršt naj bi se namreč napravila nadaljna poprečna zveza čez Dolino, Osp, Črnikal, Rižansko dolino pri Vzročku, Rubed, Sočergo proti Buzetu, potem po dolini ob Mirni proti jugu, skozi gozd pri Motovunu, proti planjavi pri Pazinu k železnici Divača-Pulj. Tako bi se prihranilo veliki ovinek pri Lupoglavi ter vdobilo kratko zvezo s Puljem oziroma Medolinom in pa z Rovinjem. Nasvetovana proga bi ne šla nikjer nad 300 metrov nad morjem in bi bila zavarovana proti burji in zemetom, ki so na Krasu tako pogosti, ker bi šla skoro vedno pod robom kraških planjav. Kdor pozna krajevne razmere, mora priznati, da ima predlagatelj popolnoma prav, ko predlaga to novo zvezno progo. Ista bi odprla promet do sedaj celo zapuščene kraje notranje Istre, ki bi pa tudi kolikor toliko pripomagali, da bi se železnica rentirala, ker imajo bogate sadovnjake, vinograde, senožeti, gozdove in mnogo živine. Omenjam samo — tega ravno ne pravi člankar »Reichspost« — da bi n. pr. ljudje iz bogate Rižanske in Osapske doline drage volje izvažali svoje sadje, zelenjavo, grozdje in vino neposredno proti severu, ako bi bi se izognili tržaškemu prekupevalcem, ki jim sedaj polovico dobička odjedo. Po lokalni železnici Trst-Poreč pa ni mogoče izvažati v daljše kraje ranega sadja, krompirja, zelenjave itd., ker je ista ozkotirna in se vsako pošiljatev v Trstu preklada, kar seveda kakovosti pošiljatev ni v prilog, ker se sadje pri tem zmečka in tudi vsled direktne vagone na razpolago, bil bi gospodarskim zadrugam, ki jih je že precej v teh krajih, omogočen skupen eksport v celih vozovih. O drugi veliki koristi, ki bi jo notranja Istra imela od gradnje predlagane železnice niti ne govorim, ker je jasno, da bi se ne selilo toliko ljudi v Ameriko, ako bi imeli doma zasluzka. O strateški važnosti te proge tudi ni dvoma. Nadalje opozarja člankar komisijo za gospodarsko povzdigo Istre na krasno vzhodno obal Istre med velikim zalivom Plomin-skim in pristaniščem v Rabacu, od Labina proti vzhodu; ta obal je kakor nalašč ustvarjena za novo »avstrijsko reviero«, do katere bi tudi trebalo zgraditi železnico, in sicer od Lupoglave mimo Cepiškega jezera. Tudi ta proga bi ne imela skoro nobenih ovir v terenu. Od tod — z nove »reviere« — pa bi se oživil tudi promet z velikimi istrskimi otoki: Krkom, Lošinjem in Cresom. Vse to bi se dalo izvršiti, ako se merodajni činitelji ne ozirajo na prazne ugovore, da treba pred vsem kolikor največ prometa osredotočiti v Trstu. Člankar je mnenja, da Trst za vse, kar se je zanj storilo, ni baš posebno hvaležen, in da bi bil skrajni čas, da se sedaj, ko ima Trst dve svetovni železniški zvezi in dobi povrh še velikansko novo pristanišče, sme začeti misliti in delati tudi za pepelico Istro. In tudi v tem mu pritrjujemo.

g Hranilnica združena z zavarovalnico. Banka za trgovino, obrt in industrijo, delniško društvo v Zagrebu, Preradovičeva ulica št. 4, uvela je nov način varčevanja. Če kdo vplačuje petnajst let po eno krono vsak teden, znašajo vložki z obrestmi vred koncem petnajstletne dobe 1000 kron. Kdor pa sklene z imenovano banko zavarovalno pogodbo ter plačuje poleg tedenskega vložka še neko malenkostno pristojbino, ki je večja ali manjša po starosti zavarovanca, tega naslednikom izplača banka takoj po njegovi smrti 1000 kron, oziroma tolikokrat 1000 kron, kolikor kron je uplačeval vsaki teden. Prospekte in pojasnila daje banka brezplačno.

„Skrivnost“

kako se izdeluje fina grenčica, ki prekaša vse dosedanje želedečne grečice, se proda »Recept«. Podjetni s par tisoč kronami premoženja dobijo izvrstno eksistenco. Vprašati je pod šifro »Skrivnost eksistence« na upravništvu Slovenca. Domač iznajditelj. 619 3-2

Išče se

poštena deklica

nad 20 let stara, ki bi mogla kuhati dvema osebama. Prednost imajo take, ki jih priporoči kak gospod duhovnik. Naslov pove uprava. 684 1-1

DRVA

Ker sem v svojo pekarnico uvedel kurjavo s premogom, se prav ceno (eventualno tudi na sežnje) prodajo vsa drva na mojem lesišču (na oglu Igriških in Hilšerjevih ulic), to je okolu 100 sežnjev lepih trdih drv in 20 sežnjev mehkih drv. 3 3 618 JEAN SCHREY.

Ne le v začetku

izdelovala je Prva kranjska tovarna testenin dobre testenine, da privabi kupce — kakor se je dejalo — ampak kakovost je vedno ista. Sezite tedaj po „Pr. katetah“!

301 2-2

Zidarski polir

si išče v mestu ali na deželi primerne službe. Izvežban je tudi za izdelavo načrtov. Ponudbe se naj pošiljajo do 5. aprila t. l. na naslov: »Heraklij« št. 12, Poste restante, Ljubljana. 673 2-2

MLINAR za štule KOVAC se sprejme.

Ponudbe starejših in pridnih oseb sprejema Fr. Benkovič Blagovica, pošta Lukovica. 641 2-2

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima Kmetijsko društvo v Vipavi. — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Za pomladno in poletno dobo

popolno izbrana zaloga sveže došlih 25.000 komadov oblek za dame, gospode, deklice in otroke in sicer:

nad 5000 kom.	najmodernejših suknenih oblek od gld. 4—, 7-50, 10— višje
1500	površnikov in ranglansov najnovejših barv, od gld. 6—, 9, 12— višje
2500	oblek za otroke in dečke od gld. 1-90, 350 višje
1000	dolgih pelerin iz veljblodove dlake in gum. od gld. 3—, 5— višje
5000	jopičev za dame, palatov, ovratnikov in kostumov od gld. 3—, 5—, 10— višje
10000	kriil, bluz, pasov kakor tudi klobukov za gospode, sportnih čepic in perila. 7-76 40-11

Ob vsakem času v zalogi pariški in berlinski modeli konfekcije za dame in dečke kakor tudi izvrne angleške športne obleke in površniki.

Naročila po meri se izvršujejo najfineje in najhitreje na Dunaju.

Pošiljatev na izbero se pošiljajo povsod tudi brez povzetja.

= Čudovito nizke cene! =

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

RAZGLAS.

Udje bratovščine svetega Jožefa v Ljubljani se s tem obveščajo, da se vrši

redni občni zbor dne 19. marca 1908

ob 4. pop. v mali dvorani Mestnega doma na cesarja Jožefa trgu.

Letni doneski po 2 K se pobirajo do konca t. m. v stanovanju in tudi rgovini gosp. Franjo Zorca, na Sv. Petra cesti št. 23.

Zaradi pravilne sestave društvenega imenika pozivljajo se vsi oni, ki so že več kakor 2 leti člani tega društva, zlasti pa taki, ki so enkrat za vselej vplačali članarino, ali pa bili letnih doneskov oproščeni, da oddajo najkasneje do 31. maja t. l. listke, na katerem naj bode napisano ime in starost društvenika, dan vstopa v bratovščino, koliko je vplačal članarine in če je bil letnih doneskov oproščen in kedaj.

Istega, kateri bi opustil to storiti do tega časa, bi društvo več ne smatralo svojim članom.

Odbor bratovščine sv. Jožefa.

385 3-3

Trgova in menjalniška družba

1. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vokal Rennweg), III. Laugasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 60 a, VI. Gumpendorferstr. 29, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 139, IX. Alservihrasse 32, X. Favoritenstrasse 20, XVII. Währingerstrasse 22, XIX. Döblinger Hauptstr. 12, XIX. Hauptstrasse 11.

MERCUR

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Kapital 20.000.000, Reser. zaklad 8.500.000

nakup in prodaja

razn. vrst rent. držav. papirjev, akcijski, prioritet, zastavniki, srčki deviz, valut in denarja

zamenjava in eskontiranje

potrebni zastavniki in obligaciji, srčki in kuponov.